

SLOVENSKI NAROD.

Članka vsak dan zvečer, izjema le nedelje in prazniki. Za vsakega naročnika se plača po pošti prejemnikom za avstro-ogrske dežele na vsa leta 26 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vsa leta 26 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kjer hodi sam pošt, plača na vsa leta 32 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele velike več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez tedenskih vročiteljnih naročnine se ne odira. — Za ostanke se plačuje od petdesetne peti vrste po 12 h, če se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se izvolijo frankovati. — Naročniki se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo le v Knjižnih ulicah št. 5, in sicer srednjo v I. nadst., upravništvo pa v pritličju. — Upravištvo naj se blagovolje pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 35.

Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu.

(Napisal dr. Konrad Vodušek.)

II.

Tržaška zavarovalnica je dandanes v izključni oblasti italijanskih, deloma judovskih gospodarjev. To žalostno dejstvo, ki se je uresničilo veliko radi naše malomarnosti, je glavni in edini vzrok, da se dandanes pri tem avtonomnem uradu gode nam Slovincem in Hrvatom poleg drugih, gmočnih krivic v jezikovnem oziru največje, že večkrat in opetovano v časnih ožigovane krivice. To pa vkljub temu, da so zavarovalnice proti nezgodam (v Pragi, na Dunaju, v Brnu, Gradcu, Solnogradu, Lvovu in Trstu) malodane, — dasi na avtonomni podlagi, — državni uradi. Navedli bi lahko iz postave z dne 28. decembra 1887 št. 1, d. z. ex 1888 vse polno določil, iz katerih se jasno razvidi vsestranska ingerenca državne upravne oblasti na delovanje zavarovalnic, razvidi pa tudi naravnost kooperacija med državno upravo in zavarovalnicami. Saj je notranje ministrstvo po § 9. omenjene postave — poleg vsega drugega — opravljeno, določiti sedeže, delokroge in v obče število teh zavarovalnic, med tem ko se mora vsak slučaj nezgode po § 29. post. in po § 32. tržaškega statuta naznaniti v dveh pisemnih naznanilih od dotičnega gospodarja, delodajalca najkasneje v 5 dneh pristojni politični oblasti prve instance. Le-ta mora po § 30. post. eno naznanilo nemudoma poslati pristojni zavarovalnici, ki mora glasom ministerijalnih odlokov z dne 27. oktobra 1884 št. 5161 in z dne 2. novembra 1890 št. 4082 obvestiti o vsaki nezgodi tudi c. kr. obrtnega nadzornika. Na točno izpolnjevanje teh predpisov se mora vedno strogo paziti, po drugi strani pa morajo tudi

gospodarji ponesrečenih delavcev takoj naznaniti nezgodo. Glasom § 50. post. morajo politične oblasti vsaki prošnji od strani zavarovalnice ugoditi in jo v obče po vseh svojih močeh podpirati. Celo županstva so po § 32. post. dolžna sodelovati pri raziskavanju vseh glede določitve in odmere važnih okolščin. Vsi zavarovalni prispevki se glasom § 16. post. določajo na podlagi ministerijalno odobrenih tarifov in zoper določitev vsakega posameznega prispevka od strani zavarovalnice ima delodajalec pravico pritožbe na deželno vladu in na ministrstvo za notranje stvari.

Kdo bi tedaj utegnil dvomiti, da so avstrijske zavarovalnice proti nezgodam skoro državni uradi. Le prestojništvo se voli od članov zavarovalnice in prestojništvo samo izvoli potem še posebno upravni odbor obstoječ iz načelnika, načelnikovega namestnika in 4 članov prestojništva za dobo 2 let. Oba, prestojništvo in upravni odbor delujeta na podlagi ministerijalno odobrenega statuta!

Ali vkljub vsej tej državni ingerenci, ki bi morala v prvi vrsti zahtevati in čuvati pravičnosti v vsakem in tedaj tudi v jezikovnem oziru, je dandanašnja tržaška zavarovalnica prava trdnjava italijanske prepotence, katero vzdružujejo slovenski in hrvaški „groši“ in ki se malo meni za politično oblast. Radi bi namreč vedeli, kako opravlja svoj posel in kaže svojo moč gospod c. kr. vladni komisar dr. Loppert pri tržaški zavarovalnici!

In ta italijanska prepotenca sovrži slovenski in hrvaški jezik do dna svoje pravične duše. Tako je n. pr. v § 1. statuta navedeno, da se „Istituto d'assicurazione per gli infornuti sul lavoro per Trieste itd.“ imenuje poleg nemškega in hrvaškega imena tudi „Delavska zavarovalnica proti nezgodam itd.“ To je torej oficijalni in statutarčni njen

naslov. In vendar nikjer, „nec extra nec intra muros“ ne najdeš niti ene slovenske besedice. Tam v hiši Mercato vecchio št. 3 se skriva nekje znotraj pač laški in menda nemški napis. O slovenskem napisu ni pa ne duha ne sluha. In vendar bi moral biti zunaj na hiši nabit naslov zavarovalnice v 4 statutarčnih jezikih v daleč vidni in čitljivi obliki. Tega slavno italijansko prestojništvo seveda neče, da bi v Trstu zunaj na hiši blestel slovenski in hrvaški napis! To bi bila prehudra provokacija italijanskih semitov v Trstu. Radi tega so skrili italijanski in nemški napis lepo med zidovjem. Sedaj pa išči slovenski in hrvaški delavec, kadar te pokliče zavarovalnica v Trst na zdravniško ali kakšno drugo „vizito“, to skrito svojo „dobrotnico“! Kolikokrat se kak rezež, ki vsled nezgode niti dobro hoditi ne more in še z bergljami prenaša svojega rojstva polomljene kosti, po ure in ure trudi, da najde kljuko, ki odpira vrata tržaške zavarovalnice!

No, in kadar vstopi, kaj se mu zgodi! Obstopi ga cela kohorta uradnikov, razdeljenih v 4 oddelkih, izmed kojih menda ni eden ne zna slovenske ali hrvaške besedice. Mogoče, da so kakšne izjeme, ali slovenske besede v tem uradu sploh neslišiš! Zavarovalnica ima dandanes štiri oddelke (direkcijo, s katastrskim oddelkom, knjigovodstvo, oddelke za nezgode in vložišče), 27 uradnikov (med temi 3 pooblaščenca) in 3 sluga. Vsi skupaj potegnejo na leto več kakor K 79.170! Sedaj pa naj nam pripelje in predstavi slavno prestojništvo tiste svoje uradnike, ki so zmožni uradovati v slovenskem, hrvaškem, nemškem in italijanskem jeziku! Radovedni smo, koliko bi jih videli. In vendar je ogromna večina zavarovancev tega zavoda slovenska in hrvaška in je pretežni del teritorija slovanski!

Poleg tega pa smo tudi glede ostale kvalifikacije teh uradnikov jako radovedni. Večkrat se sliši, da vlada v zavarovalnici glede uradnikov pravi in najbujnejši nepotizem. Bodi nam tedaj dovoljeno, dotakniti se od daleč teh „personalij“! Tako ima zavarovalnica poleg svojega ravnatelja Karla Colene dandanes tudi svojega podravnatelja dr. Ferruccio Cimatorija. Oba sta seveda najnavdušenejša pristaša tržaške kamore. Drugi je dobil svoječasno pri zavarovalni 12mesečni dopust in je vstopil pri bolniški blagajni v Trstu na mesto nekega dr. Viginija, bivšega tajnika te blagajne, katerega so poslali v zgodnji pokoj radi različnih, gorostasnih nerodov. Ker je imel dr. Cimatori najlepší up, da ostane za vedno pri bolniški blagajni, — kar se pa ni zgodilo, ker ga je socialistična večina lepo odslovila in izvolila svojega kandidata dr. Puecherja —, so pri tržaški zavarovalnici hitro poiskali naslednika za dr. Cimatorija v osebi nekega dr. Luzzatta. Le-ta Luzzatto je bil c. kr. avskultant pri sodnji, pa je imel neke kazenske pravde z listom „Sole“, v katerih je sicer zmagal, ali vendar se menda po „Solejevih“ gorostasnih očitanjih — katere nas sicer prav nič ne brigajo — vseeno ni več počutil posebno dobro in — recimo — „geheuer“ pri sodnji. Pa so ga vzeli nekega lepega dne k „zavarovalnici“! Saj ministrskega dovoljenja ni bilo treba. In danes ima bivši avskultant in tožitelj „Soleja“ menda krasno podravnateljsko plačo! Mi ne vemo natanko zneska, ker so nam vsi in vsaki viri nedostopni. Ali če ima ta gospod — kateremu sicer glede osebe in časti prav nič ne očitamo, — manj kakor 5000 kron letne plače vseh vkup, naj pa pošlje popravek v „Slovenski Narod“, ki ga bode z veseljem prejel, če bode g. dr. Luzzatto „račil“ obenem povedati, koliko manj od letnih K 5000

znaša njegova letna plača in koliko let da šteje njegova starost! Omenimo le še, da ta gospod postopa v imenu zavarovalnice pred razsodiščem in da ne zna prav nič slovensko, kakor pravijo. Saj govoril in odgovarjal do sedaj še ni nikdar v slovenskem jeziku. Menda se na tihem sklicuje na prisednike razsodišča, ki — z eno samo izjemo — vsi vkup ne znajo ravnotako niti ene slovenske „pike“. Na vsak način se mora tedaj dr. Luzzatto prav hitro in lepo naučiti slovenščine ali pa se mora izvršiti kaka personalna sprememba.

Saj je sedaj dr. Ferruccio Cimatori zavarovalnici zopet na razpolagi, ko so mu v bolniški blagajni dali mandat abeundi. To pa ne omenimo radi tega, da bi kdo smatral dr. Cimatorija za slovensčine večjega Italijana, marveč radi tega, ker ima sedaj zavarovalnica dr. Cimatorija in dr. Luzzatta, torej prvega in drugega ravnateljskega namestnika. Kam da bode ž njimi, nam seveda ni znano. In poleg tega ima tudi še prvega in drugega Cimatorija, kajti v zavarovalnici službuje tudi še drugi Cimatori, ki je še zelo mlad, ki pa ima krasno plačico. Kakšno predšlo in tehnično izobrazbo ima ta Cimatori ml.? Naj nam blagovoli naznaniti zopet slavno prestojništvo, zakaj je ravno tega Cimatorija in bianco: brez potrebnih šol i. t. d. prevzelo v definitivni uradniški status.

Uradniško osebje pa zlasti radi tega tudi ni pravilno izbrano, ker zavarovalnica nima primernih pooblaščenec. Zavarovalnica oziroma prestojništvo ima namreč pravico (§ 20 statuta) po potrebi imenovati posebne pooblaščenca, ki imajo svoj v § 21. statuta opisan delokrog, zlasti da na licu mesta raziskujejo plače in mezde zavarovancev, da preiskujejo okolščine posameznih nezgod in da kontrolirajo zdravstveno stanje onih, katerim se plačujejo rente. Tržaška

LISTEK.

Petrov novič.

To pot je pa grmelo in treskalo s prižnice, da je bilo joj. Prečastiti dušni pastir pri Sv. X., župnik Urh Guzamernik, so sicer kaj radi rentočili ali to pot so prekoslili sametga sebe. Že koj ko so začeli, so se jele ženske spogledavati, potem pa je vihar tako narasel, da so celo moški trepetali in se le plaho ozirali okrog sebe.

Saj je pa bila tudi opravičena ta velika in sveta jeza prečastitega dušnega pastirja gospoda Urha Guzamernika. Nedeljo poprej je bil namreč ofer za svetega očeta. Po posebnem naročilu škofovem je Urh Guzamernik pobral „Petrov novič“ in zgodilo se je, da je med tolikimi srebrnimi goldinarji in med svetlimi kronami ležal — knof čisto navaden hlačen gumb. Ta gumb je bila „darovala“ pastirstvu prečastitega gospoda Urha Guzamernika izročena duša za Kristusovega pooblaščenca svetega očeta v Rimu!

To je razžalilo verska in narodna čuvstva gospoda Urha Guzamernika in zapelo njegovo dušobrižniško

zavednost v taki meri, da je odprl vse zatvornice svoje zgovornosti in je svoje ovce in kozle tako „zdelal“, da so prelele na škafe solza in se tako sramovale, da se nekaj časa še iz cerkve niso upale, boječ se, da jih na neposvečenem svetu zadene strela z jasnega.

Urh Guzamernik je bil s to pridigo samega sebe prekoslil in obljubil je tisti skopi garjevi ovci, ki za strdajočega papeža nima družega kakor star hlačni gumb, vse najhujše muke peklenske. Končal pa je s pozivom, naj se tista propadla, zavržena, liberalna duša, ki je darovala gumb za papeža, oglasi tekom 24 ur v župnišču, naj prizna svoje hudodelstvo in prosi odpuščenja, sicer zanesljivo ne uteče božji nemilosti. Povrh pa je Urh Guzamernik obljubil, da pribije „darovani“ gumb na cerkvena vrata, v sramoto celi fari in da se bo hudodelec vselej spominjal svojega čina, kadar bo prestopil cerkveni prag, tako da ga bo vest pekla do smrtne ure.

Vsi farani so bili mnenja, da je velik smrten greh, darovati za sv. očeta — star knof; še ostreje so seveda sodile ženske, zlasti Marijine device so bile soglasno mnenja, da bi se moralo takega človeka živga sežgati.

Po maši so šli moški seveda v krčmo. Po takem dušnem užitku so bili seveda potrebni telesnega okrepčila. Stisnili so se okrog miz, a bili so vsi v taki meri pod vtiskom Guzamernikove pridige, da še govoriti niso mogli. Molče so zrl predse in pili polagoma, kakor da jim niti pi-jača več ne diši.

Zadnji je prišel v gostilno organist, star, jezikav možiček in nad vse vnet pobočnik prečastitega g. Urha Guzamernika.

„A danes ste jih pa slišali, kaj?“ je začel organist, čim je bil sedel med mize, „danes so vam jih gospod povedali, kaj.“

„Malo preveč so zmerjali,“ si je sicer jako skromno dovolil pripomniti star možiček, ki je sedel na vogalu mize in z veliko slastjo užival mastno klobaso.

„Kaj? Preveč se zmerjali?“ je zakodakajsal organist. „Še vse premalo. Še veliko več bi bili zaslužili. Sram vas bo, da je kaj takega mogoče v naši vasi.“

„Kaj pa to nas briga“, se je zdaj oglašil tolsti kmet Gregorač. „Kaj to mene briga? Jaz sem dal za papeža dva goldinarja. Kaj drugi dajo, to pa meni nič mar.“

Organist je bil že v ognju. Kar metalo ga je za mizo.

„Oho! Tako pa ne! Vsakega briga to, da je v naši vasi taka garjeva ovca, ki da za papeža, pomislite, ljudje krščanski, za sv. očeta — star knof. Ta sramota pade na nas vse.“

„Slišite, gospod organist, vi ste učen mož; kaj pravite, ali pride tisti res v peklo, ki je ta knof dal?“ je vprašal mlad kmet s tako čudnim izrazom na licu, kakor bi se hotel iz organista ponorčevati.

A še predno je organist mogel odgovoriti, se je oglašil bahati Gregorač.

„Ne bodi neumen. Zaradi knofa — pa bo kdo v peklo prišel.“

„Kaj ste rekli?“ je ves iz sebe zaklical organist: „Da ne pride v peklo? Pa še prav gotovo. Za tak greh ga mora hudič vzeti. Pa vi se mi zdite prav čuden svetnik, vi Gregorač, da tako govorite. Kdo ve, če niste vi sami dali tistega knofa.“

Gregorač je postavil kozarec na mizo, pomaknil klobuk na stran stegnil roko in mirno rekel:

„Tak gostač bo tako z menoj govoril? Še enkrat zini kaj takega, pa jo dobiš okolu ušes, da boš slišal naenkrat peti vse orgle, kar jih je na svetu.“

Organist se je plaho potuhnil in molčal kot zid, v tem ko so drugi možje kar po vrsti začeli hvaliti Gregorača, kako rad daje za dobre namene.

Razgovor o knofu je bil s tem pretrgan, toda končan še ni bil, kajti Urha Guzamernika pridiga je bila kmetске glave le tako razgrela, da niso bili možje razpoloženi za drug pogovor.

Pri mizi je sedel postaren kmetič, vdovec brez otrok, ki ni bil doslej nobene besedice znil, nego z nekim svetim strahom in nekako pobožno užival svojo klobaso ter jo zalival s evičkom. Ta Matija Eržen je spravljal zopet pogovor na usodepolni gumb.

„Rad bi pa le vedel, kdo je ta knof dal za sv. očeta?“ je menil Matija, ko je bil pospravil klobaso.

„Umazanec je in liberelec“, se je zopet razjezil organist. „Preklicano ga bo še vest pekla. Glavo bi stavil, da pride gospoda še prosit odpuščenja.“

„To bi bil osel“, se je klubujó oglašil še vedno jezni Gregorač.

„Gospod so rekli, da se mora še danes oglašiti pri njih, kdor je dal tisti knof, drugače bo pogubljen“, je dejal organist. Moral se je težko pre-

zavarovalnica ima dandanes 3 take pooblaščenca. Dva izmed njih ne znata prav čisto nič slovenskega ali hrvatskega, namreč gg. Bidoli in Cohen. Prvega je zavarovalnica prevzela od tržaške bolniške blagajne, drugi pa je bil inženir pri „Stabilitamento tecnico“ in oba skupaj sta napravila krasno materialno karijero. Sedaj si pa poskusimo predstavljati, kako ti 3 pooblaščenca na licu mesta zamorejo opravljati svoj za ponesrečene delavce zelo važen posel. Ne vemo sicer, koliko pozna tretji, g. Kovač, Kranjsko, Primorsko, Istro in Dalmacijo. Na vsak način vsega slovanskega teritorija sam ne more preobvladati, zlasti ker je treba tudi natanko poznati krajevne razmere. Druga dva pooblaščenca pa sta namenjena menda samo Trstu samemu; drugje pač ni mogoče, da bi delovala uspešno v prid zavarovalnice in posebno še v rešitev ponesrečenih revežev, za katere je vendar v prvi, glavni in edini vrsti ustanovljena in namenjena zavarovalnica sama po sebi. Tega vendar ne moremo in tudi ne smemo misliti, da je zavarovalnica refugium mastnih in dobrih plač za italijanske gospode in uradnike. Vendar pa nekateri ljudje pripovedujejo, da cela zavarovalnica strašno smrdi po „čifutariji“. Mi seveda tudi tega ne verjamemo.

Če se za uradništvo, zlasti — kakor sedaj — kar za dva podpravnatelja porabi na leto okrog 80 000 kron, bi se pač lahko tudi brez posebnega poviška stroškov imenoval za vsako kronovino poseben pooblaščenec, ki pozna vse in vsakojake razmere. Ti „teritorijalisti“ bi najbrž stali zavarovalnico mnogo manj dijet kakor sedanj, ker bi imeli svoj sedež in svoj delokrog v dotični deželi. Saj nikjer, niti v postavi niti v statutu ni rečeno, da morajo čepeti v Trstu. In poznali bi ljudi, njih jezik in njihove razmere. Na vsak način bi potem odpadli tolmači, s katerimi si dandanes pomaga n. pr. g. Cohen iz zadrege. V tem oziru se mora zavarovalnica preustrojiti. Čuditi se je le, da država sama in njeni organi z obrtnimi nadzoriki v socialnopolitičnem oziru stori tako malo in da nima in ne pozna prav nikake inicijative.

Kakršni uradniki, tako je pač tudi uradovanje — vsaj v jezikovnem oziru. O tem prihodujč.

Goriški klerikalci in osrednji odbor za Gregorčičev spomenik.

V Gorici, 9. decembra 1906.

Kakor znano, se je osnoval v Gorici osrednji odbor za Gregorčičev spomenik, ki sestoji iz 10 članov, „ne glede na dotičnika politične nazore“, kakor piše profesor Berbuč ljubljanskemu županu.

magovati, da se ni razjezil, ali Gregoračeva roka je bila tako obširna in koščena, da se je petelinjemu organistu to samozatajenje le posrečilo.

„Ne kvasite tako neumno“, je Gregorač zarenčal na organista. „Pogubljeni boste vi zaradi svoje neumnosti, drug pa nihče.“

Nastala je mučna tihota, kajti organist se ni več upal ugovarjati, uvidevajoč, da mu le ne kaže prepričati se z Gregoračem. Razpravljanja o nesrečnem knofu pa le še ni bilo konca.

„Bog ve, če je to smrten greh, če kdo da knof namesto groša za sv. očeta?“ je vprašal po dolgi pavzi že prej omenjeni mladi kmetič.

„Greh je, smrten greh, motenje vere in razžaljenje veličanstva“, je odločil organist. „To vam povem jaz, ki se malo bolje razumem na take stvari kakor vi kmetje.“

Gregorač je organista s tolikim zaničevanjem pogledal, da bi bil ta skoraj začel nov preprič, a strah ga je bilo še vedno in povrh je z drugega konca mize slišal take liberalne nazore, da jim je moral z vso svojo avtoriteto nemudoma ugovarjati.

(Konec prih.)

V petek so priobčili slovenski listi poziv tega odbora za nabiranje prispevkov Gregorčičevemu spomeniku v prid. To se čuje v javnosti vse lepo in prav, ali kjerkoli se lotijo klerikalci kake reči, pa če ima biti še tako sveta in celokupna, je vedno kaj vmes, kar ni lepo in prav. Tako tudi pri snovanju osrednjega odbora za Gregorčičev spomenik.

V ljubljani izlivajo klerikalci svojo podlost proti tam od napredne strani zasnovanemu odboru za Gregorčičev spomenik v škofovo korito, ki se imenuje „Slovenec“, v Gorici pa so kazali svoje lepe duše pri snovanju gori omenjenega odbora na drug način.

Takoj ko je zatisnil svoje trudne oči v Gorici veliki naš lirik Simon Gregorčič, se je začelo misliti na dostojen spomenik, ki naj se postavi njemu, ki je proslavil Slovenijo pred svetom s svojo nebeško poezijo. Več pozivov smo čuli. Sledujoč se je osnoval v Gorici osrednji odbor za Gregorčičev spomenik. Da so se v Gorici lotili tega dela v prvi vrsti klerikalci, je čisto naravno, saj so mu stali blizu v zadnjih letih in s pogrebom njegovim so tudi imeli opraviti. Pričakovano pa se je, da napravijo vse taktno, da se izvrši vse na nevtralnem stališču, ker spomenik pesniku ima postaviti celokupni narod, in če kaj preostane, naj se porabi tako, da ne pride v hasek le eni stranki. Pričakovano se je, da se osnuje odbor iz obeh strank, ker poziv za prispevke je pisan pač za vse in ne le za klerikalce. Toda ne. Izbrali so odbor, v katerem ni niti enega izmed predstaviteljev narodnonapredne stranke. V odboru je res tudi par gospodov, ki niso klerikalci, ali nimamo pravice, prištevati jih med pristaše narodnonapredne stranke. Po pismu profesorja Berbuča pa se mora soditi, da se je postopalo pri snovanju osrednjega odbora povsem objektivno, povsem pravilno, obstoječim razmeram primerno. Storili so pa zlobno prezirjanje kljub temu, da so videli, da so naprednjaki v zadnjih dneh poslali precejšnje svote za „Šolski Dom“ v počaščenje spomenika Simona Gregorčiča. In vendar stoji neizpodbitno, da je „Šolski Dom“ politična postojanka klerikalcev, ki ga neusmiljeno izrabljajo v svoje politične namene. Naprednjaki so pač predobri ljudje, ki le preradi sedajo na limanice klerikalcev, kadar s svetohlinskimi obrazi stopajo pred nje z „dobrim namenom“.

Celo „trgovsko-obrtno društvo“, ki je samo tako slabo, da mu je moral „Narodni sklad“ pomagati podaljšati življenje, izroča sedaj klerikalcem stotake. Toda klerikalci niso vpoštevali čisto nič darežljivosti, ki se je pojavila pri naprednjakih takoj po Gregorčičevi smrti, marveč šli so na delo ter osnovali odbor po svojem okusu, brez pristašev narodnonapredne stranke. Ob vseh takih prilikah zadeva naprednjake le ta dolžnost, da naj dajajo in dajajo denar, klerikalci pa lepo inkasirajo.

Pri snovanju osrednjega odbora pa ni bilo niti brez osebne gonje. Ob vsaki priliki je Gabršček tisti, v katerega se zaletavajo. Ko je šlo za to, da naj se povabi Gabršček na sestanek o snovanju osrednjega odbora, se je vzrepenčil katoliški dohtar Pavletič ter v svetem vznemirjenju rekel: Gabrščka pa ne! Ko se je reklo na to, da mora Gabršček smatrati za preziranje, ako se ga ne povabi, in da to ne more koristiti stvari, je vzrasel zopet katolik dr. Pavletič, ter rekel: Naj le poskusim kaj reči, potem pa ga stigmatiziram za človeka, kateremu ni nobena reč sveta (ipsissima verba). In ko se je dr. Pavletiču še oporekalo, je zopet vzrasel sveti mož ter vskliknil: „Gabrščku treba vzeti ugled!“ Torej pri snovanju odbora za Gregorčičev spomenik je treba po nazorih katoliškega jurista Pavletiča jemati Gabrščku ugled! Ob takih prilikah taka ostudna osebna gonja. Za kaj takega je sposoben pač le klerikalci! Kolikor poznamo Gabrščka, ki se nikamor ne vsiljuje, bi si ne bil storil nič iz tega, tudi ako bi

ne bil povabljen, dasi pristavljamo takoj, da je bilanjihihova dolžnost, povabiti ga, ako se reflektuje na doneske od vseh strani; ne, zadovoljili bi se bili, ako bi bilo prišlo v odbor pol pristašev ene stranke, pol druge, in prepričani smo, da bi se Gabršček ne bil prav nič potegoval za izvolitev v osrednji odbor.

Tako so snovali goriški klerikalci osrednji odbor za Gregorčičev spomenik. Obveljala je Pavletičeva nekrščanska gonja. In kako si zna ta mož pomagati! Gabršček bi moral kar molčati, kadar ukaže gospod dr. Pavletič. Pavletič se je zagnal vanj, Gabršček pa bi ne smel reagirati. In če bi zavrnil klerikalno podlost, pa ga stigmatizira za človeka, kateremu ni nič sveto, tisti svetnik dr. Pavletič, kateremu v resnici ni nič sveto, kar je pač sijajno dokazal ob tej priliki. V takih razmerah živimo v Gorici.

Radi takega infamnega postopanja pa osrednji odbor ne more uživati potrebnega zaupanja, in naprednjakom ne preostaja drugega nego to, da dajajo prispevke podobodborom, ki so samostojni, da pojde denar v pravi namen ter da ne bomo živeli v strahu, da bi se večji preostanki porabili morda celo v podkrepljenje klerikalnih političnih peticij!

Govor poslanca Plantana v poslanski zbornici 1. decembra.

(Dalje.)

Da, takrat so bili pač drugi časi in takrat je bil državni poslanec po milosti revnih dolenskih mest; zato si ni smel pokvariti naklonjenosti teh mest, ker bi sicer spravil v nevarnost svoj mandat.

Jaz sam sem bil nekoč v družbi g. poslanca Šukljeta — bilo je to l. 1886. — slučajno priča, kako je v neki večji družbi v sedaj tako neznanem mestu Višnji gori toastiral v fulminantnih napitnicah temu mestu in njega prebivalcem.

In kaj govori sedaj o tem starem častitljivem mestu?

Dne 9. novembra tega leta je izrekel v tej zbornici te-le besede (čita):

„Govoriti niti nočem o takih malih mestecih, kakor je na primer Višnja gora, ki ima summa summarum 361 prebivalcev in ki se je dosedaj nahajala v mestni skupini.“

Ako naj bo to kompliment za mesto, ki šteje dvornega svetnika Šukljeta med svoje častne meščane, potem pač ne vem, kako bi se naj drugače zbijali dovtipi o tem mestu. Samo toliko lahko rečem, da so te prezirljive besede vzbudile v Višnji gori največjo nevoljo proti bivšemu poslancu dolenskih mest, dvornemu svetniku Šukljetu, ker so mu baš glasovi višnjegorskih volilcev pri vsaki volitvi radevolje pripomogli do zmage.

Res je, da ima Višnja gora samo 361 prebivalcev, toda Višnja gora je prav tako bivališče uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. kakor vsako drugo malo mesto s 1000 ali 2000 prebivalcev in je imelo do sedaj volilno pravico v mestni skupini.

Pred 30 leti je propovedoval poslanec Šuklje, da je treba posvečati največ pozornosti našim starim mestom, in danes bi isti poslanec Šuklje najraje sežgal ta stara mesta, jih uničil in njih prebivalce enostavno izgnal, ako ne celo obesil.

Da, takrat je bil poslanec Šuklje svobodomiselní imejitelj kranjskega mestnega mandata, danes je pa po milosti gospoda dr. Šusteršiča klerikalni zastopnik kmetijskih občin in s tem je rešena zastavica, kako se je dogodilo, da je sedaj tako strupeno sovražen kranjskim mestom.

Toda nočem se prepirati z dvor. svetnikom Šukljeto o mestnem značaju kranjskih mest; saj mora on svoje naziranje prilagoditi svojemu strankarskemu stališču brez ozira na svoje osebno prepričanje, ki ga je vsaj 20 let odkrito priznaval in praktično uporabljal, ker bi ga sicer gotovo ne bila izvolila in izbrala kranjska mesta za svojega zastopnika v državnem zboru. Za svojo osebo sem

prepričan, da bi bilo vsekakor lepše, ako bi ne bil o dolenskih mestih kot bivši njih poslanec spregovoril niti besedice. (Klici: Gotovo!)

Kar se drugih takozvanih vasi tiče, ki sem jih sprejel v mestni volilni okraj, pripominjam kratko, da je prav tako postopala tudi vlada v drugih deželah; mojemu predlogu se torej ne more očitati, da sem zahteval za Kranjsko nekaj povsem novega.

Ravnam se v tem oziru popolnoma po statističnih prilogah načrta, ki ga je sestavil odsek za za volilno reformo, in hočem v naslednjem na podlagi teh prilog doprinesiti jasen dokaz, da se je tudi v drugih kronovinah uvrstilo veliko mest, mestec, trgov in navadnih vasi, kakor je to tudi ministrski predsednik baron Gautsch dne 23. februarja 1906 odkrito priznal, v takozvane mestne volilne okraje in da šteje marsikateri izmed teh krajev tudi samo 300 do 400 duš, da torej ni prav nobenega vzroka, da bi se smela zasramovati kranjska mesta in trgi.

Na Češkem so na primer v volilnem okraju št. 36 občine s 700, 600, 500, 400 in 300, da, celo z 200 in 100 prebivalci, in sicer je prideljenih 17 takih malih in par večjih občin.

Isti slučaj opazamo tudi v češkem volilnem okraju št. 75, 71, 70, 120, 124, 125, 126, 127 in 130; dalje v Galiciji v volilnem okraju št. 29, 33, 34, 57 in 66.

Na Nižje Avstrijskem so v volilnem okraju št. 34 občine s 1000, 800, 600, 500, 400, 300 in 200, v volilnem okraju št. 24 so občine s 500 in 1000 prebivalci, v volilnem okraju št. 37 s 1100, 900 in 700, v volilnem okraju št. 43 s 100, 900 in 800 prebivalci; na Zgornjem Avstrijskem v volilnem okraju št. 4 so občine s 1000, 800, 700, 500, v volilnem okraju št. 5 s 1000, 600, 400, 300 in celo Trauneeck s samo 200 prebivalci. V tem okraju je deset malih vasi in ne morda trgov in par mest;

na Solnograškem so v volilnem okraju št. 2 občine s 600, 700, 700, 400, 700, 300, 800, 700, 500, 600, 700, 500, 500 in 700 prebivalci;

na Štajerskem v volilnem okraju št. 7 so občine z 900, 700, 400, 600, v volilnem okraju št. 8 z 900, 800, 700, 900, 800, v volilnem okraju št. 10 700, 600, 500, 900, 600, v volilnem okraju št. 11 z 800, 800, 600, 500, 300, 700 in 800 prebivalci;

v Bukovini so v volilnem okraju št. 4 občine s 300, 500, 500, 600, 200, 700, 400, 600, 700, v volilnem okraju št. 6 s 400, 700, 900, 800 in 900 prebivalci;

na Tirolskem so v volilnem št. 4 občine s 1000, 700, 500, v volilnem okraju št. 14 s 400, 500, 300, 300, 300, 400, 600, 700 in 400 prebivalci.

Vidite torej, visoko čislana gospoda, da so se tudi v drugih deželah uvrstila v mestne volilne okraje mesteca in docela male vasi, niti ne trgi, ki štejejo od 1000 doli do 100 prebivalcev.

To so pač volilni okraji, ki jih ni smatrati strogo za mestne volilne okoliše, ker so v njih tako mesta in trgi, kakor tudi drugi manjši kraji, ki nimajo mestnega značaja. (Klici: Tako je!) (Dalje prih.)

Volilna reforma pred gosposko zbornico.

Dunaj, 11. decembra. Komisija gosposke zbornice se je izrekla za pluralitetno volilno pravico po starosti s 14 glasovi proti 4 glasom. Za „numerus clausus“ (da se število članov gosposke zbornice natanko določi) so glasovali vsi člani komisije razen enega. Ta določba se mora sprejeti v temeljni zakon volilne reforme. — Položaj je zelo težaven in kritičen, a vlada še vedno upa, da se bo našla v plenumu gosposke zbornice kroni poslušna večina, ki bo glasovala proti sklepu komisije in za volilno reformo, kakršno je sprejela poslanska zbornica. Vendar pa je treba računati tudi z eventualnostjo, da vlada tudi v plenumu ne dobi večine za svojo volilno reformo, ker je v la izjavila,

da za sedaj nikakor ne misli na imenovanje novih članov v gosposko zbornico. Ako tedaj gosposka zbornica sprejme pluralitetni zistem po starosti, morala bi se volilna reforma vrniti poslanski zbornici. In ravno iz tega bi nastala velika težava za celo volilno reformo, ker bi bilo treba poslanski zbornici spremeniti celo vrsto paragrafov ter preiskati, kako bi te spremembe vplivale na mnogo volilnih okrajev. In vse to bi se moralo izvršiti v kratki dobi, preden potečejo sedanji mandati. Vedeti pa je treba, da je dnevni red zagrajen z nujnimi predlogi in da še ni dovoljen ne proračunski provizorij ne kontingent rekrutov. — Minister baron Bienenrth je izjavil v specialni komisiji pri debati zaradi pluralitetne volilne pravice, da vlada ni bila neizprosna proti takemu zistemu, le poslanski zbornici ni marala prejudicirati, ki se je izrekla z veliko večino proti pluraliteti. V sedanjem trenutku pa mora biti vlada proti pluraliteti, ker je sicer v nevarnosti celo reformno delo.

Iz delegacij.

Budapešta, 11. decembra. V proračunskem podobseku avstrijske delegacije se je nadejala razprava zaradi zalaganja armade in mornarice. — Del. Bärnreither je kritikoval, da v tozadevni pogodbi sploh ni govora o avstrijskem kmetijstvu. Potrebno je, da se avstrijsko kmetijstvo bolj pritegne k zalaganju armade. — Del. Tollinger je povedal, da je vse to razburjenje nastalo, ker vlada ne kaže dovolj odkritosrčnosti. Vojnemu ministru se ne sme prepuščati pravica, da bi sklepalo z ogrsko vlado enostranske dogovore, ki vežejo tudi tostransko državno polovico. — Del. Steiner je zahteval, naj vlada takoj predloži obema zbornicama svoj dogovor z Ogrsko. — Del. Dobernig je dokazoval potrebo, da se obe državni polovici čimpreje ločite, pri čemer bo Avstrija mnogo manj izgubila kakor Ogrska. Končno je predlagal resolucijo, v kateri izreka delegacija svoje obžalovanje, da je vojno ministristvo brez vednosti avstrijske vlade sklenilo dogovore z ogrsko vlado zaradi zalaganja armade in mornarice, s čimer so se izdali avstrijski gospodarski interesi. Potem so dogovor pojasnovali in opravičevali ministri dr. Fort, grof Auersperg, Schönaich in pordmaršal Krobotin.

Budapešta, 11. decembra. Odsek za zunanje stvari v ogrski delegaciji je razpravljajl danes o proučnu ministrstva zunanjih del. Minister baron Aehrenthal je utemeljeval svoj ekspeze ter izjavil, da se je splošni položaj v Evropi zboljšal. Na Balkanu Avstro-Ogrska ne zasleduje sebičnih namenov. Naš vpliv mora biti le moralni, naši interesi pa gospodarski. Nadalje je minister obljubil, da bo skrbel za razširjevanje madžarskega jezika v diplomatični službi. Glede Italije je rekel, da je zadnja leta v Italiji res nastala struja, ki nam ni prijazna. Minister tudi verjame vestem, da se v Srbiji zbirajo elementi, ki hočejo vznemirjati Bosno in Hercegovino, a minister se zanaša, da bo srbska vlada že odredila vse potrebno. — Odsek je odobril proračun.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 11. decembra. Ker je z današnjim dnem konkordat razveljavljen, je ministrski svet sklenil, da se takoj ustaviyo duhovnikom pokojnine in doklade, da se cerkveno premoženje likvidira ter se izroče župnišču, škofijske rezidence in seminarji dotičnim občinam. 1500 gojencev duhovnih zavodov mora takoj predložiti potrjene certifikate, sicer jih bodo po novem letu poklicali k vojaški službi. — Zastopnika Vatikana, monsij Montagninija, je policijski agent spremlj do meje.

Poraz nemške vlade.

Berolin, 11. decembra. Pro-računska komisija nemškega držav-

Dalje v prilogi.

nega zbora je odklonila ves na-
knadni kredit za kolonijsko
vojaštvo v Afriki. Prvotno je
vlast zahtevala 29 milijonov, potem
se je hotela zadovoljiti s 13 milijoni,
a tudi tega zneska ni hotela dovoliti
komisija. Položaj je zelo kritičen.
Ako centrum ostane pri svojem
sklepu tudi v plenumu, se državni
zbor najbrže razpusti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. decembra.

— **Deželni zbor kranjski** ne
bo več sklican, vsaj ne v tekočem
meseču, in torej ne bo mogel ničesar
sklepati glede deželnih doklad.
Vsed tega je deželni odbor prosil
za dovoljenje cesarjevo, da sme leta
1907 pobirati deželne doklade v dose-
danji visokosti.

— **Občni zbor „Slovenskega
društva“ v Ljubljani.** Kakor smo že
poročali, ima „Slovensko društvo“
jutri, v četrtek od osmih zve-
čer v restavracijskih prostorih „Na-
rodnega doma“ svoj občni zbor.
Opozorjamo vnovič gg. društvenike
na to zborovanje in vabimo somiš-
ljenike narodno-napredne
stranke, da pridejo v čim največjem
število na shod. Razmere so sedaj
take, da je sedaj bolj kakor kdaj preje
potreba, da se vsi narodno-napredni
elementi združijo v krepko politično
organizacijo, ki bo močna dovolj, da
se bo lahko z uspehom stavljal v
bran reakcionarnim navalom, ki bodo
baš sedaj, ko se je z volilno reformo
izročila Kranjska docela klerikalni
nadvladi, ljutejši, kakor so morda bili
kdaj preje. Somišljeniki! Narodna in
strankarska dolžnost vas kliče na po-
zorišče! Naj ne bo nikogar med vami,
ki bi se ne zavedal svoje svete dol-
žnosti, ko groze nastopiti za svobo-
domiselne elemente najtežji časi!
Kdor misli svobodno in na-
predno, kdor priznava načela
narodno-napredne stranke,
vsakdo naj se udeleži jutriš-
njega zbora in naj pristopi
„Slovenskemu društvu“ kot
član! Naj ne bo nikogar med nami,
ki bi zanemarljivo svojo strankarsko in
narodno dolžnost! Zato kličemo vno-
vič: Somišljeniki, jutri vsi na krov!

— **Značilno!** Kadar se na poli-
tičnem nebu pokaže kaka meglica, iz
katere bi morda kaj toče padlo na
vladno volilno reformo, tedaj kažejo
vsi nemški listi velikansko nervoznost.
Boje se, da bi „veliko delo“ ne raz-
padlo, delo, ki pomenja „renesanco“
stare Avstrije. Take in druge neslane
pretiranosti dokazujejo edinole, da so
si Nemci v svesti, kako velikanski
privilegij jim ustanavlja Beckova vo-
lilna reforma. Vedno bolj se kaže,
kako so škodovali dr. Kramář in drugi
salonski demokratje avstrijskemu slo-
vanstvu, ker so se brez vsakega pra-
vega premišljevanja usedli na limanice
vladne reforme. Resnica je, da bi po
preteku šestih let dobili Slovani dosti
ugodnejšo volilno preosnovo. Tega
mnjenja je bil v volilnem odseku pred-
vsem dr. Žáček, ki je ena najbistrej-
ših glav mladočeskega kluba, dasi je
mož Staročeh. Ta je prepričevalno
dokazal, da bi volilna reforma, če bi
se bila nekaj let pozneje v roke vzela,
morala vse drugače izgledati, nego
izgleda dandanes. In to je gola re-
snica: Slovani smo se zopet en-
krat prav pošteno v nemško
zanjko ujeli; zopet enkrat
opravljamo tlako za Nemce.
Vse to je priznal tudi nemški posla-
nec Pommer, ki je pri neki priliki,
ko se je prepiral z Vsenemci v zbor-
ni zaklical: Bedenken Sie doch, was
wir nach 10 Jahren hätten den Slaven
einräumen müssen! Odkritosrčna in
resnična beseda! Lahko je torej umeti,
da se Nemci noč in dan tresejo, da
bi se karikatura volilne reforme, ka-
tero je baron Beck zgradil na temelju
slovanke kratkovidnosti, ne podr-
la. In prav imajo, če se tresejo! Če bi
se namreč sedanja volilna reforma
podrla, podrt bi bila za vse večne
čase nemška supremacija v Avstriji!
Tako bo pa še živela najmanj pet-
deset let, če jo bo sploh mogoče še
kdaj odpraviti!

— **Volitve za delavsko zava-
rovalnico zoper nezgode v Trstu.**

Oni podjetniki, ki niso še prejeli gla-
sovnice za volitve v predstojništvo
(Vorstand), odnosno v razsodišče de-
lavske zavarovalnice, dasi plačujejo
prispevke za to zavarovalnico, naj jih
tako zahtevajo pismenim potom pri
volilni komisiji delavske zavarovalnice
zoper nezgode v Trstu (Via Mercato
vecchio šte. 3). Rok za reklamacije
poteče dne 15. decembra.

— **Ljubljanska „Zadružna
zveza“ na Štajerskem.** Od Drave
se nam piše: Opetovano smo že pi-
sali v cenjenem vašem listu, kako
naši mariborski „narodnjaki“ delujejo.
V novjšem, oziroma najnovjšem času
po ustanovitvi „Krščansko-soc. zvezo“
pod egido samih rimsko-katoliških
doktorjev teologiae. To drži, to mora
držati! Sava reformacija mora biti;
naj pa bo! Bode-li našemu narodnemu
bistvu tudi ugajajoča: to je postran-
ska stvar! — Zdaj pa še nameravajo
— čisto resno — osnovati v Mari-
boru filijalko ljubljanske „Zadružne
zveze“! To so oni matadorji, ki go-
voro in kriče vedno, da se „sloga“
ruši! Oni pa sami delajo na to, da
bi se to, kar se je pri nas slovenskih
Štajercih — v mislih nam je osobito
„Jaznoštajerska hranilnica“ in „Celj-
ska posojilnica“, ne glede na našo
„Zadružno zvezo“ — s trpkim napo-
rom posrečilo — kolikor toliko osla-
bilo, mogoče tudi — uničilo. Gospodi
črni, pomislite, kaj delate. Ne uvidite
tudi pri nas sisterna gospodarskega
boja, kakršnega imate — žal — že
na Kranjskem. Mi perhorenci smo mo-
že a la Šusterski e tutti quanti, ki le
delajo za svoj žep in katerim je
blagor naroda — postran-
ska stvar! — Sicer pa, le začnite!
Mi smo pripravljeni! Nova struja bo
čučeča ob vašem počenjanju. Nikar
ne mislite, če bode z **ožlindrano**
roko začeli pri nas barantati, da bo-
dete kaj mnogo opravili. Zasukalo se
je pri nas! Ne bode šlo kar tako, ka-
kor ste bili vajeni prej! „Narodna
stranka“ je ustanovljena — in ona
bode budna in delavna!

— **Ustanovni občni zbor ka-
toliškega političnega društva za
idrijski sodni okraj** so imeli kleri-
kalci v Idriji minolo nedeljo pri „Di-
diču“. Bil pa je tako klavrn, da se
klavnejšega niti misliti ne more.
Poleg klerikalnih idrijskih velmož Go-
lija in Trevna z njihovimi pomočniki
in učenci, par klerikalnih paznikov in
običajnih fanatičnih klerikalnih, rud-
niških pisarjev, je došlo le malo mož
na zborovališče. V Idriji je pač kle-
rikalno ime tako diskreditirano, da se
klerikalni pristaši sami sramujejo svoje
barve. Šele zadnji hip se je izvedelo,
da bo ustanovni shod javen in soci-
alni demokratje so porabili priliko in
prišli pod vodstvom A. Kristana v
precejšnjem številu na shod. Poskr-
beli so predvsem, da je bilo na shodu
malo živahnejše. Govoril je dekan
Arko, ki si je v svojem govoru mor-
ral dopustiti marsikatero korekturo
od Kristana. Nastopil je tudi neiz-
ogibni Oswald, ki pa je kvasil take
neumnosti, da je naravnost neverjetno.
S svojim govorom je dokazal, da še
tega ne razume, od česar se živi. Go-
vorili so še župnik Lah in rudarska
uslužbenca Anton Logar in Ivan
Kavčič. Klerikalne namene je dobro
razkrinkal socialni demokrat A. Kri-
stan in klerikalci so čuli dokaj gor-
kih. Končno so izvolili svoj štab, ki
bo odslej vodil črno vojsko v idri-
jskem sodnem okraju po navodilih
„generalissimusa“ dr. Šustersiča. Usta-
novili so si pač idrijski klerikalci novo
firmo, ki pa ne bo imela večje vred-
nosti od črno pobarvane table in za-
tegedelj se nam tudi ni treba raz-
burjati.

— **Kaj je z Aškerčevim in Gre-
goričevim fotografijem?** Ko sem bila
nekoč — morebiti pred desetimi leti
— pri Gregorčiču na Gradišču, go-
vorili smo o tisti občeznani Gregor-
čičevi sliki izza mladih let, katero
ima skoro vsaka bolj naobražena
rodbina. Gregorčič je dejal, da je to
edina njegova slika in da se ne da
pa se ne da nikoli več slikati. „Kako
so mi prigovarjali, prosili me!“ je
dejal nepozabni pesnik. „Samo z
Aškercem skupaj sem se še slikal, ko
sva bila skupaj v Ljubljani.“ Na-
ravno, da sem ga naprosila, naj mi
sliko pokaže. Prinesel jo je in dejal:

„Nisva dobro zadeta, jaz še, še, a
Aškerce ne, zato pa tudi Aškerce noče,
da jo komu pokažem“. Meni se pa
slika ni zdela slaba, osobito je Gre-
gorčičev otožnomehki izraz v očeh
in krog ustn prekrasno zadet. Slika
se mi je zdela celo prav verna, čim-
bolj sem jo ogledovala. Pesnika se-
dita z roko v roki, a Gregorčič drži
drugo roko prijateljski na Aškerčevi
rami. Aškerca je bilo tudi na mah
spoznati, sedaj seveda je drugačen,
morebiti je na sliki njegovi bil edini
nedostatek ta, da se je slikal en face
mesto v profilu. Ker je Gregorčič
zadet tako imenitno in ker mi je
pravil, da se ne da slikati nikdar
več, poprosila sem ga one slike. Dal
mi jo je s pripombo: „Samo, da
Aškerce ne izve!“ Obečala sem mu in
besedi tudi bila zvesta. Morebiti se
gospod Aškerce še spominja, ko sva
se srečala v Trstu v dobro znani ro-
doljubni hiši M. Tedaj sem ga dra-
žila, da imam njegovo sliko. „Ni mo-
goče“, je odgovoril odločno gospod
Aškerce. „In vendar jo imam“, sem
trdila jaz. „Jaz sem samo enkrat v
življenju dal neki dami svojo sliko
in zato je nemogoče, da bi jo imeli
Vi.“ Smejala sem se in trdila: „In
vendar jo imam!“ Razvidno je bilo
da se Aškercu niti sanjalo ni o oni
sliki z Gregorčičem. Tudi sedaj bi
slike ne bila izdala, ko bi mi ne bilo
treba govoriti o njej resnici na
lubo. O Gregorčiču upam, da na-
pišem drugikat več, spomine, more-
biti v „Zvonu“, živ mi tega ni do-
volil; sedaj omenjam le to, kar so ma-
lone omenjali vsi listi, da Gregorčič,
zadnjih let ni bil več prejšnji Gre-
gorčič. Gospodu Aškercu povem, da
slike našega največjega lirika in naj-
večjega, edinega epika na sežgem,
če bi me tudi prosil in rotil. — Ma-
rica Bartol-Nadlišek.

— **Osušenje ljubljanskega
barja.** Kakor znano, bo stalo to osu-
šenje 4.184.000 K. Kakor se je dogo-
vorilo med vlado in deželnim odbo-
rom, bodo dotična dela trajala pet
let. Delati se prične leta 1908. Naj-
prej se prične z gradnjo kejev v Ljub-
ljani. Zategadelj bode morala mestna
občina svoje prispevke, ki znašajo
418.400 K v stavbni fond vplačati že
leta 1908 in 1909. Dalje vplačajo v
ta fond:

država:	dežela:	zas. interes.
1908: 502.080 K;	125.520 K;	—
1909: 502.080 K;	125.520 K;	—
1910: 711.280 K;	125.520 K;	—
1911: 167.360 K;	125.520 K;	543.820 K
1912: —	—	836.800 K

Vodstvo del se bode nahajalo v ro-
kah „Močvirsko-osuševalne komisije“,
kateri bode predsedoval deželni pred-
sednik. Komisijo pa bodo sestavljali:
a) zastopnik poljedelskega ministrstva;
b) dva zastopnika dež. vlade; c) trije
zastopniki deželnega odbora; d) dva
zastopnika močvirskega glavnega od-
bora in e) zastopnik ljubljanskega
mesta.

— **Deželni odbor** je v današnji
svoji seji imenoval dr. Gústelja
provizoričnim ordinarijem v blaznici
na Studencu. Ker je imenovan že
prekoračil štirideseto leto, se je ob-
enem sklenilo, da se takoj predloži
deželnemu zboru predlog, da se dr.
Gústel deflaktivno imenuje. Tudi se je
vse potrebno ukrenilo, da pride s 1.
januarjem 1907. vodstvo blaznice v
druge roke.

— **V Idriji** se ustanovi „Mestna
hranilnica“. Dotični sklep občinskega
zastopa je deželni odbor že potrdil.

— **Iz politične službe.** Dežel-
novladni konceptni praktikant gosp.
Henrik Steska je premeščen od
okr. glavarstva v Radovljico k de-
želni vladi v Ljubljano.

— **Iz pisarne slovenskega gle-
dališča.** Jutri, v četrtek, se uprizoni
izvirna noviteta „Za narodov
blagor“, komedija v štirih dejanjih,
spisal Ivan Cankar. Gornika igra
g. Taborsky, Heleno g. Taborska,
Grozda g. Dragutinovič, Gruzna
g. Verovšek, žurnalista Štuko g.
Boleška, profesorja Kremžarja g.
Danilo. V soboto se komedija po-
novi. — Prva repriza „Prodane
neveste“ bode v terek.

— **Slovensko gledališče.** Na
Češkem slave štiridesetletnico Smeta-
nove narodne opere „Prodane neveste“. V
primeroma kratkem času se je slava
imenovane opere raznesla po vsem
svetu in danes menda ni večje operne
družbe, ki ne bi imela Prodane ne-

veste stalno na dnevnem redu. Že to
dejstvo nam je gotov porok, da je
opera v vsakem oziru mojstrsko
delo. Tudi slovensko dramatično dru-
štvo si je šlo v dolžnost, da praz-
nuje jubilej z uprizoritvijo opere,
katero je slovensko občinstvo menda
že desetletje slislalo. Pri vsem tem, da
smo že devetkrat slislali krasne mo-
tive, smo bili vendar prav tako rado-
vedni na uprizoritev kot pri vsaki
premijeri; predstavil se nam je
namreč prvič v glavni vlogi domačin
umetnik g. Betetto, kateri sme biti
na svojega Kecalja res ponosen. Da
ima nadarjeni umetnik lep glas, to
smo že mnogokrat poudarjali; včeraj
je pa svojo, prav tako težko vlogo
tako v igri kot v petju prav častno
rešil. Od sedaj smo mislili, da g. Be-
tetto nima pravzaprav smisla za lepo
prednašanje ter, da mu je močno
petje, ki se sliči čez hrib in dol, prva
stvar. Včerajšnji Kecal je nas pa o
nasprotnem prepričal. Prednašanje je
bilo lepo, nastavki čisti, glas za reci-
tativ pa je še premalo vezban. Tudi
višina ni popolnoma sigurna. Obe
omenjeni pomanjkljivosti pa bo marljiv
umetnik, kot je gospod Betetto, z la-
hoto popolnil in mi želimo samo
eno, da nam ostane junak včeraj-
šnjega večera še dolgo časa član slo-
venske opere. O-tale vloge so peli
priznani pevci in pevke: ga. Skalova
je bila prav lična in v vsakem oziru
prav dobra Marinka, g. Rezunov je
pel za svojo osebo zelo neprikladnega
Janka, g. Zach se je pa naravnost
odlikoval kot Vašek. Slednji umetnik
je kazal, da je porabljen tudi za večje
vloge in če se bode spopolnjeval ka-
kor nam sedaj obeta, prevzame tudi
lahko še druge resnejše večje vloge.
Tudi manjše vloge so bile v zane-
sljivih rokah. Konečno moramo po-
hvaliti še naš dični zbor, na katerega
sinemo biti ponosni. Gledališče je bilo
razpodovalo. P. K.

— **Družba sv. Cirila in Me-
toda v Ljubljani** ima vam Sloven-
cem na tisoče pripravljenih razgled-
nic za božične praznike in za novo
1907. leto. Natisnjene so v zlati
Pragi ter imajo umetniško vrednost.
— Kupujte ob božičnih in novoletnih
voščilih to slovensko blago in ne
podpirajte z nakupovanjem tistih
svojih nasprotnikov, ki vam žele
ubogo malo dobrega bodisi za bo-
žiče, bodisi za nova leta. Svoji k
svojim!
Vodstvo družbe sv. Cirila in
Metoda.

— **Učitelje na državnih obrt-
nih učilnicah.** Cesar je potrdil, da
dobe učitelje na državnih obrtnih
učilnicah kakor tudi njih neposkrb-
ljene sirote brez staršev državno pre-
skrbno. Naučno ministrstvo je izdalo
na podlagi tega odloka sledeče od-
ločbe: Nastanitev učitelje na držav-
nih obrtnih učilnicah se izvrši s po-
godbo proti določeni letni remunera-
ciji in s trimesečno odpovedjo, ki
velja za naučno ministrstvo kakor tudi
za učitelje. Vsaka učiteljica, ki spolni
35. leto svoje starosti in če je neopo-
rečno službovala 10 let nepretrgoma,
ima pravico do penzije, ki se določi
po splošnih penzijskih normah. Uči-
teljica dobi penzije 80% zadnje letne
remuneracije, nikdar pa ne nad 2200
kron, a tudi ne manj od 600 K. Uči-
teljicam, ki so že zdaj v zmislu te
določbe v službi in onim, ki stopijo
v prihodnje vanje, se vračunajo v pen-
zijo vsa službenca doba na državnih
učilnicah. Zakonske ali po prihodnjem
zakona legitimirane neposkrbljene si-
rote brez staršev dobe petino pokoj-
niške pristojbine umrle matere, naj-
manj pa 200 K na leto. V izrednih
slučajih more naučno ministrstvo do-
voliti odpravnino učiteljicam in tudi
njim sirotam, predno imajo pravico
do pokojnine. Ta odpravnina ne sme
presegati zneska dveh mesečnih obro-
kov zadnje letne remuneracije.

— **Sodba katoliškega duhov-
nika o vrednosti samostanske
vzgoje.** To sodbo je izrekel stari,
oslepeli kanonik P. grof Pötting v
Olomucu nastopno: „Mnogo mi je
bilo prestajati od duhovniške strani,
ker sem ustanovil vzgajališče ter sem
ponk na tistem poveril posvetnim,
a ne duhovnim učiteljem. A to me ni
motilo v svoji nameri, kajti bil sem
nazora, da padeta oba v jamo, če
slepce slepeca vodi. Samostanske sestre
življenja ne poznajo, niti ne morejo
umeti življenjskih stremiljenj in na-
predkov ter so v sed sedega nezmo-
žne vzgajati deklice za živ-
ljenje.“ — Tako poroča češki list
„Sbornik“.

— **Pasivna resistenca poštinih
uradnikov** se pripravlja za prihodnje
božične praznike.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“**
slavi, kakor že objavljeno, dne 6. pro-
sinca, prihodnjega leta 15letnico svojega ob-
stanka in desetletnico blagoslovljenja
svojega društvenega prapora. Sodeč
po dosedanjih pripravah bo ta pri-
reditve največja, kar jih je imelo
društvo od časa blagoslovljenja svoje
zastave. Svojo udeležbo prijavila so
dosedaj naslednja društva: Trgovsko
društvo „Merkur“ iz Zagreba, hrvat-
sko pevsko društvo „Sloboda“ iz Za-

greba, pevsko društvo „Slava“ iz Sv.
Marije Magdalene Spodnje pri Tr-tu,
pevsko društvo „Postojna“ iz Po-
stojne, „Slovensko planinsko društvo“
iz Ljubljane, šentpeterska podružnica
„Družbe sv. Cirila in Metoda“ iz
Ljubljane. Nadaljne prijave objavimo
tekotom prihodnjih dni.

— **Blaznico so prijeli** v Top-
licah pri Novem mestu. Pravi, da se
piše Pavla Barbič in je stara okoli
20 let. Govori slovenski in italijanski
in je bila zadnji čas na R ki v var-
stvu upokojenega paznika finančne
straže Pavla Polepana iz Spod.
Zemona pri Ilirski Bistrici. Barbičovo
je prišla tuk. policija včeraj na ži-
vinskem sejmu in jo potem interni-
rala.

— **Poličijsko službo** izvrševala
sta na Martinov večer pri dobri
kapljici v neki gostilni na Suhorju
ondotni župan Tome in njegov taj-
nik Perko. Pri tej priliki sta dobre
kapljice nazvevala stražnika devljarskega
pomočnika Pavlenča brez povoda (ali
pa na čast sv. Martinu) pretepla, mu
lase izruvala, obleko pa, razen hlače,
vso z njega strgala in potem napol
nagega in po aretaciji vsega izmuče-
nega od tam zapodila. S primernim
pukom, kako se policijska služba iz-
vršuje, je o. kr. okr. sodišče v Metliki
obsojilo Tomca in Perkota vsakega
na 24 ur zaporu. Suhorčani so že bili
v silnih skrbih, da bodo za dalj časa
izgubili svojega, za dobro stvar tako
gorečega župana, katerega bi nikakor
ne mogli pogrešiti. Saj je tudi po-
mladi (od meseca maja ali junija t.l.)
„Domoljub“ pisal, da tam laže isha-
jajo brez orožnikov, kakor pa brez
župana. Že vedo zakaj!

— **Velika nesreča** se je zgo-
dila včeraj v cementni tovarni v Mo-
strani na Gorenjskem. Ponesrečilo
je pet delavcev. Čuje se, da je
eksplozivna peč, oziroma da je
puh iz peči delavce podrl in po-
škodoval. Trije delavci, Josip Košir,
Mihail Kosmač in Ivan Pohar, so
bili smrtnonevarno ranjeni. Te
ponesrečence so poslali v Ljubljano
in so bili z rešilnim vozom prepe-
ljeni v deželno bolnico. Poškodbe so
tako težke, da skoro ni upanja, da bi
ponesrečenci okrevali. Z rešilnim dru-
stvom je ranjenec pričakoval tudi
dr. Gregorič na kolodvoru. Kako je
nastala nesreča in če je ni morda
kriva kaka malomarnost, pokaže pre-
iskava.

— **Ponesrečil** je 10. t. m. zve-
čer ob 6 uri ponočni čuvaj železniške
postaje Jesenice z imenom Mandel.
Prišel je med vozove, ki so ga zme-
čali. Umrl je ob 9 uri zvečer. Man-
dele je bil član železniške organiza-
cije in smo radovedni, če ga je župnik
zopet tako krasno sprovedel na po-
kopališče, kakor zadnjega ponesre-
čenca, ki ga župnik, kakor znano, ni
hotel pokopati.

— **V Idriji** obstoji društvo
„Kazino“, ki je zbirališče predvsem
rudniških uradnikov in velja kot
nemško, dasi so člani v veliki večini
Slovenci in Čehi, Nemcev pa je prav
malo. To društvo je kakor vsako leto
tudi letos priredilo veselico svojim
članom in povabljenim gostom na
dan sv. Barbare, ki velja kot zaščitnica
rudarstva in je idrijska cerkevna pa-
trona. Pri tej je nekaj uradnikov zapelo
nekaj slovenskih pesmi, ki so izzvale
mnogo priznanja. To pa nekaterim
nemškutarskim prenapetnežem ni bilo
prav in izposlovili so, da je pred-
sednik rekel nekemu uradniku pevcu,
ravno ko se je pelo „Lepa naša do-
movina“, naj pojejo rajše rudarske
(bolje nemške) pesmi. Pevci so izpeli
pesem, a takoj tudi po večini odšli
od veselice, za njimi pa tudi večina
drugače uradništva, da je bila vese-
lična dvorana kmalu prazna. Ni nam
znano, je li kdo izmed slovenskih
uradnikov pojasnil predsedniku, da
pevanje slovenskih pesmi v idrijski
kazini ne more biti izvajanje, kakor
tudi ne netaktično, ker tudi slovenski
člani dopuščajo nemško petje, pač pa
da je od njegove strani žaljenje slo-
venske narodnosti, če pokaže, da mu
je neljubo slovensko petje. Takemu
ravnanju od strani predsednika pa so
slovenski in češki člani kazine sami
krivi, ki nimajo zadosti narodnega
ponosa. Trpkeje besede nam silijo
v pero, a za danes ne opustimo, pri
prvi priliki pa brezobzirno ožigosamo
narodno mlačnost v idrijskih uradni-
ških krogih.

— **Iz Dolov nad Idrijo** se nam
piše: V listu „Domoljub“, ki poroča
vedno o samih zanimivih rečeh, z dne
29. novembra t. l., čivka dopisnik iz
„našega konca“ o „zanimivih volit-
vah“ občine Dole nad Idrijo — no
— in da se pri tej priliki zaletuje
dopisnik tudi pridno v par oseb,
komu bi se ne zdelo to samoobsebi
umevno?! Pa ne vemo, kdo bi bil
rajši župan, kot „gorski birt“ in to
tudi po gorečih želji župnika Laha iz
„našega konca“, da bi ga ta imel
vedno pri rokah in da bi „gorski birt“,
sedeč na županskem stolu — kaka
čast to za takega kot je on — v svoji
vsegamogočnosti prepričal, da ne pride
kak drug gostilničar na Gore, kjer bi
dotičnik kaj lahko delal, kajti znano

je, da je sedaj obstoječa gostilna na Gorah draga, kakor da bi se nahajala tisoč metrov višje nego je v resnici. In čudom se moramo čuditi, ko bemo, da je „vendar zmagala mirna in preudarna odločnost Gorjanov“ — ne upošteva se tudi volilcev iz Jeličnega vrha, ki so pripomogli k „zmagi“ Gorjanov — dasi vemo, da so zborni skupaj z vsemi mogočimi grožnjami najbolj oddaljene volilce, za kar si je pridobil neveljavih zaslug g. Medrova, za kojega nam je žal, da ga bo vzela pomlad. Stokrat srečen St. Janž, ko dobi železnico, tisočkrat srečen, ko te obišče za dlje časa klerikalna korifeja gorjanska g. Medrova, kajti vsa železniška ropotija ni nič proti pridobitvi tega velmoža. Upamo, da mu bo občina — seveda če pride njena uprava v gorjanske roke — poslala lepega dne po deputaciji diplomu častnega občana v St. Janž. Da pa ni veljal glas Marije Govekar, koje mož je v Ameriki in katera ima od njega notarsko pooblastilo za vse, kar je v zvezi s posestvom, je „povsem pravilno“, kajti ne ona, ampak on sam bi bil moral dati pooblastilo — kar se namreč tiče volilne pravice, ker ni ona posestnica, temveč se vedno Govekar sam. Čreda pohlevnih gorjanskih koštrunčkov, ki jo pase g. Lovre, bi rajši kot ne vem kaj imela sama vso občinsko upravo v svojih rokah, a naš konec lahko smelo zakliče nasprotnemu koncu: „Le-ti nam županil ne boš!“ R.

— Od Sv. Vida nad Cerknico. Hitro so se privadili vidovski farani novemu župniku. Zadnji „Domoljub“ že piše o njem, da je „dober“ in „izvrsten pridigar“ ter mu „želi obilo blagoslova“. Ni pa še dolgo od tega, ko jim ni bil všeč in so se ga glasno mrmrali branili za pastirja svojih vernih duš. Zakaj jim takrat ni bil pogodu in kaj so imeli pravzaprav proti njemu?! Ali morebiti niso vedeli, da je „dober“ in „izvrsten pridigar“ — da se mu da tak pridevek, pa seveda ni potreba bogve kakšnega govorniškega daru, zadostuje, da zna le besedo „povzdigniti“ — in mu radi tega niso želeli „blagoslova“ in prihoda v svojo sredo?! Dvomimo, saj je mož pastiroval vendar v bližini. In sedaj uenkrat tako laskave besede! Kje tiči zajec? Neposredno iz ljudstva skoro gotovo ne izvira dotična notica v „Domoljubu“, dasiravno bi morebiti ne bila popolnoma neopravičena. A tudi, če bi to bilo, stvar nima dosti pomena. Ljudstvo je namreč brez izjeme do zadnjega moža klerikalno in faroziv suženjsko pokorno. Slepota sluša in uboga vsakega župnika, pa bodisi že ta ali oni, tak ali tak. Da bi si upal kdo samostojno ali celo svobodno misliti in temu primerno, kadar bi bilo treba, tudi nastopiti, o tem ni niti govora. Ako bi torej izvirala dotična notica iz teh krogov, bi jo povsem razumeli. Toda, kakor smo že omenili, tu najbrže ne bo izgovora. Vsiljuje se nam temveč mnenje, da tiči za tem dopisom nekdo, ki pozna dvorezen nož in se hoče s tem novemu župniku — morebiti tudi faranom — le laskati in prikupiti. To je pa vse prej, nego značajno.

— „Akademija“ priredi v nedeljo, dne 16. t. m., v Zagorju ob Savi v Müllerjevi gostilni predavanje. Predaval bo g. Rudolf Šega „O delavskih stanovanjih“.

— Slaba vest. Iz Celja: „Deutsche Wacht“ perzifira Miklavžev večer v „Narodnem domu“, češ, da se je pri obdaritvi v prvi vrsti oziralo na one otroke, ki pohajajo mestne nemške šole ter jih potem odslovilo. Obenem omenja listič, da se je te otroke privabilo. To je laž! Prišli so neveljavi, nepoznani. Obdarovalo se jih je! A da ne bi bilo neprimerno — bili so brez nadzorstva oziroma spremstva — se jim je namignilo, naj odidejo domov. To je bilo edino pravo! — Kaj opravljate. Glejte nase! Vi nam ne bodejte dajali napotkov! Vi nas ne bodejte učili vzgoje! Poznamo vas čez grlo, kako pridigate z našim življem! Nikar ne ravnujte moralno, ko pa sami naše otroke — pod pretezo dobrote — ugonablimate!

— V Brežicah pripravljajo dilatantje „Sokola“ z vnebo in veliko trudoljubivostjo narodno igró „Cigani“, ki se uprizori v nedeljo 16. t. m. Kakor v Ljubljani, tako je ta vesela in zabavna igra dosegla tudi v Celju največji uspeh in gotovo ga doseže tudi v Brežicah. Opozorjamo slovenske Brežičane in njih sosedo-košičane, da je pač njihova dolžnost, pospešiti rodoljubno in naporno delo „Brežiškega Sokola“ s tem, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležijo njegove prireditve.

— Mrtveca so našli v Krčovin pri Ptuj. Spoznali so v njem 67letnega Valentina Wegscheiderja, ki je 24. oktobra skočil v Mariboru v Dravo.

— Kako se po vojaško zdravi ranjenca? Dragonec Bernögger iz Gornje Avstrije je služil v Mariboru pri vojaki. 3. t. m. je dobil od doma 100 K denarja. S tem denarjem in hranilnično knjižico v ve-

liko vlogi in šel k zobozdravniku, kjer si je dal plombirati zob, a v vojašnico se ni več vrnil. Drugo jutro ga je našel železniški delavec blizu koroskega kolodvora nezvestnega na tleh. Ker je bila mrzla noč, je bil Bernögger skoraj zmrznil na pol telesa. Ker so mislili, da je pijan, odpeljala ga je vojaška patrulja v ječo. Drugi dan je prišel k nesrečniku, ki se še ni nič zavedel, vojaški „zdravnik“ dr. Svaton, ki je oddal svoje zdravniško mnenje, da je Bernögger docela pijan. Vsled tega ga je dal sledeče kurirati: položili so ga na klop, kjer so ga z jermenom tako divje pretepali, da je bil nezvestnež kmalu ves marogast. To pa še ni bilo dovolj. „Pijanega psa“ se mora spraviti k zavesti, dejal je „dr.“ Svaton in dal vlivati svoji žrtvi na glavo škafe mrzle vode. A vse je bilo zastonj, nezvestnež se ni hotel zavesti. Ker je Bernöggerju začela teči iz glave kri, spoznal je „zdravnik“, da se je v pijanosti udaril na oster kamen. Obliž na rano in konec je bilo zdravljenju. V takem položaju je ležal nesrečnik tri dni v nezvesti. Tu je sanitetni pomočnik zapazil, da se ranjenec več vročina. Ko je poklical službujočega inspekcijskega zdravnika dr. Diwolda, je ta takoj dognal, da ima Bernögger v glavi samokresno kroglo. Dasi se je ta zdravnik na vse načine trudil, da bi nesrečnika ohranil pri življenju, je bilo vse zastonj. V soboto je ranjenec umrl, ne da bi se bil kaj zavedel. Bernögger je bil žrtev roparskega napada, ker niso našli pri njem ne denarja ne hranilne knjižice. Da se „dr.“ Svaton odpusti iz službe, je splošna zahteva, ker kdo se bo takemu človeku še zaupal? Garnizijsko sodišče je že uvedlo proti njemu preiskavo.

— Iz Rojana pri Trstu. „Narodna čitalnica“ v Rojanu uprizori, kakor že objavljeno, Dolinarjevo šaloigro „Cigani“. To je eno najmanj ustrašljivih društev v Trstu. Zapore uprizorja dramatične predstave. Malo tržaških društev, ki so v tako malem času, kakor obstoja „Narodna čitalnica“, napravila ljudstvu toliko zabave in veselje brez kakšnega tarnanja. Neustrašljivo je, pogumno in jako pošteno. To nedeljo, dne 16. t. m., gostuje v glavni vlogi Radoslava Zajca, gosp. Danilo, član slov. dež. gledališča v Ljubljani. Naše občinstvo ga že pozna iz časa gostovanja pri „Dramatičnem društvu“ kot dobrega igralca in izvrstnega ljubimca. Nadejati se je to nedeljo nabite dvorane v Barkovljah, ker je videti, da čitalnica moralno jako napreduje, občinstvo pa naj se potrudi jo podpirati in tako bo napredovala tudi materialno. Vse za narod, omiko in svobodo!

— Predrzní tatovi. V spalnico blagajnika tržaške kreditne banke Antona Gustina so ponoči vломili tatovi in odnesli zlato uro z verzičjo v vrednosti 240 K. Odstranili so se istokotno tiho, ne da bi jih bil kdo slišal.

— Iz ljubosumnosti je v Trstu 38letni čevljar Grassi zabodel svojo ženo z nožem in jo jako nevarno ranil. Htel je nato sam po zdravniku. Ko so ga aretirali, je bil popolnoma zadovoljen s svojo usodo.

— Vsled žalosti zaradi smrti matere je v Podgorjah v Istri skočila 23letna slaboumna Marija Polak v soboto v 60 metrov globoko jamo. Zasledili so jo šele drugi dan. Našli so jo še živo, a v tem, ko so jo spravljali iz jame, je umrla.

— Zgorela je v Garščinu na Hrvaškem žena obč. bilježnika Dugačkija. V spalnici je prižigala višeeo svetilko, a tako nerodno, da je ta padla po tleh in da se je goreč petrolej zlipl po njej. Ker ni bilo nikogar zraven, da bi ji bil pomagal, je umrla vsled dobljenih opeklin.

— Samomor. Pri postaji Lič na Hrvaškem so našli mrtvega 24letnega Antona Magliča iz Podgrada v Istri. Povožil ga je vlak in se je Maglič vrgel najbrž sam podenj.

— Panorama - kosmorama na Dvorskem trgu pod Narodno kavarno nam kaže ta teden pogorje Veliki Praded na Češkem. Serija je bogata naravnih lepot in krasot, ki nas očarujejo pri vsaki sliki. Vidimo tukaj doline z mičnimi vasmí, obdane krog in krog z gozdi, stopamo po podzemeljskih votlinah, kjer občudujemo kapnike, gremo naposled na vrhunec gora, kjer nas obdaja večni sneg in led. Tudi si ogledamo razne spomenike v Gräfenbergu, vodomete, slapove itd. Prihodnji teden obleganje Port-Arturja, kar bo vsekakor privlačna sila za vsakogar, ki so mu v spominu velikanski boji zadnje vojne med Rusi in Japonci.

— Zadnje strahovito bruhanje Vezuva (letošnju spomlad) se razkazuje ta teden v tukajšnji mednarodni panorami na Pogorčarjevem trgu. Posnetke je napravil poseben fotograf, ki ga je poslala družba v ta namen na lice mesta, zato so pa te slike res naravno natančne in izredno plastične. Po-

sebno strahovito je pustilo lava naselbine Boscotrecase, San Giuseppe, Ottajano in Torre Annunziata. Potujemo pa tudi k žrelu bljuvajočega ognjenika. — Prihodnji teden Betlehem in Nazaret.

— Otrokom in odraslim v posmeh je bil včeraj ob 2. popoldne na frančiškanskem mostu neki duhovnik, ki ga nočemo imenovati, dasi smo imeli z njim že precejšnje praske, ko je še služboval v krškem okraju. Mož je bil ob 2. popoldan tako pijan, tako popolnoma pijan, da menda ni več vedel, kako mu je ime. Razgaljen in zamazan se je gugal čez most. Ko jo je zavljal za Prešerovim spomenikom, so rekli ljudje: Toliko je še pri pameti, da v kaj potreben je črne kave. A kaj mislite, da je šel v kavarno? Ne. Pobrisal jo je opotekaje se — v oštarijo k Fajmoštru. Nadelen je bil, da se je komaj premikal — sit pa še vedno ne. Kakor se vidi, bi bilo treba z abstinenčnim gibanjem najprej začeti med duhovščino.

— Zopet pod ključem. L. 1847. v Kranju rojeni in v Naklo pristojni delavec Jožef Vindišer je izvohal na Emonski cesti št. 10, kam spravljala neka stranka kuhinjski ključ. Ker predvčeršnjim zvečer baš ni bil nobenega doma, je odklenil kuhinjo in pokradel stranki za 61 K kuhinjskega orodja in krilo, kakor tudi jopico služkinje. Potem je zopet lepo zaklenil in položil ključ na svoj prostor, odšel. Začuden so gledali, ko so prišli domov, ker je bilo vse zaklenjeno, kakor so pustili, a orodja pa le ni bilo. Kmalu pa so se jim odprle oči. Tat je v svojem veselju namreč pozabil palico, katere lastnika je služkinja poznala. Ko je bila o tem obveščena policija, je tati v osebi Vindišarja izsledila in aretovala, kateri je bil pa že vse ukradene reči poprodal. Navedenec smehlja vse mirnodašno prizna in pravi, da ker je bil včeraj baš slemenj in ni imel ničesar prodajati, je vsled tega moral iti krast, ako je hotel imeti kak hasek od „ta osmega“. Vindišer ni bil nič manj kakor 23krat zaradi raznih zločinov kaznovan. Ker je poleg drugih lepih čednosti tudi silno delomržen, je poskusil že prisilno delavnico in ga tudi tukajšnje okrajno sodišče že precej časa preganja zaradi tatvine. Brati ne zna, le številke zna pisati, ker je hodil samo 14 dni v šolo. Oddali so ga dež. sodišču.

— Samomor. Snoči se je obesil v svojem stanovanju na Dunajski cesti št. 25 59letni železniški sprevodnik v pokoju Josip Nagode. Na lice mesta poklicani policijski zdravnik gosp. dr. Illner je zamogel le konstatovati smrt. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— Kap je zadela včeraj 65letno mestno ubogo Nežo Lekardijevo v njenem stanovanju v Velikih čolnar-skih ulicah št. 10. Bila je takoj mrtva.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 50 Slovencev in 25 Hrvatov.

— Izgubljene in najdene reči. Neki gospod je izgubil zlato kratavito iglo z briljantom, vredno 60 K. — Alojzija Poljakova je izgubila črno denarnico, v kateri je imela bankovec za 20 K. — Roza Jebračnova je izgubila rjavo boo, vredno 10 K. — Neki gospod je izgubil denarnico, v kateri je imel nekaj denarja in pet gledaliških kuponov. — Nekdo je izgubil 10. t. m. zvečer na Starem trgu rjavo zimsko rokavico. Pošteni najditelj naj jo odda Josipu Škrabi, pekovski pomočniku na Rimski cesti šte. 5.

— Semenj. Dne 10. t. m. je bilo na letni semenj prignanih 452 konj in volov, 163 krav in telet, skupaj 615 glav. Kupčija je bila pri goveji živini dobra, ker so prišli po njo Moravci, pri konjih pa srednja.

— Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. novembra do 1. decembra 1906. Število novorojencev 22 (= 29.48 ‰), mrtvorojenca 2, umrlih 23 (= 30.86 ‰), med njimi sta umrla za ošpicami 2, za vrtico 1, za jetiko 6, vsled mrtvo-uda 2, za različnimi boleznimi 12. Med njimi je bilo tujcev 8 (= 34.7 ‰), iz zavodov 13 (= 56.5 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 2, za ošpicami 89, za tifusom 1, za vrtico 2 osebi.

— „Ljubljanska društvena godba“ priredi jutri zvečer v restavraciji pri „Belem konjičku“ (Trontelj), Wolfove ulice društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— Corrigendum! Feuilleton o Cankarju, ki smo ga snoči objavili, je popravit v toliko, da čitaj: „Toda Cankar je tisti slučaj generaliziral, dal svoji satiri širjo (ne: tujo) podlago.“ ... Dodam naj „samo toliko, kolikor je potrebno za pravo dojmovanje (ne: pojmovanje) jutrišnje premiere.“ ... „Posamezne osebe veže trdni (ne: trdi) okvir skupnega strem-ljenja.“ Mesto „jutri“ čitaj povsod

„pojutri.“ — V včerajšnjem uvodniku „Ptujski panama in javna morala“ je ostalo več tiskovnih napak, ki jih je treba popraviti. V drugi koloni v prvi vrsti oddolaj se naj čita mesto „ki je bil pozneje natus v Gornjem gradu“ — ki je bil pozneje notar v Gornjem gradu; v isti koloni v osem-najsti vrsti oddolaj se naj čita mesto „Tu je bil...“ — „Ta je bil“; v tretji koloni v deveti vrsti od zgoraj se naj čita mesto „V 24 ur“ — V 24 ur“ in v isti koloni v 36. vrsti od zgoraj mesto „potrebne konkurence“ pravilno — „potrebne konsekvence“.

— Jugoslovanske vesti. Hrvaški sabor. V predvčerajšnji seji hrvatskega sabora se je nadaljevala debata o adresi. Kot prvi je govoril posl. Ljuba pl. Babić (Sandor Gjalški), ki je branil politiko novega kurza proti napadom s starčevičanske strani in v navdušenih besedah slavil hrvatsko-srbsko bratstvo. Posl. Pisačić je govoril v starčevičanskem smislu, naglašajoč, da na Hrvaškem ni Srbov, marveč da so samo pravoslavni Hrvati, ter izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti adresi večine. Posl. Budisavljević je zagovarjal addresso večine in polemizoval proti izjavljanju posl. Pisačića. Med tem govorom je prišlo do hudih konfliktov med koalicijo in starčevičanci; v teh konfliktih se je seveda zopet odlikoval znani dr. Elegović. Predsednik je moral sejo prekiniti. Po zopetni otvoritvi seje je posl. Budisavljević nadaljeval svoj govor, razpravljal o politiki koalicije ter končno izjavil, da bo njegova stranka glasovala za addresso. Nato se je seja zaključila.

— Prva konfiskacija na Hrvaškem pod novo vlado. V petek je državno pravdníštvo konfisciralo „Hrvaško Pravo“ radi članka „Iz zemlje plača“ — „Srbijanski pamflet protiv Hrvata in monarhije“. To je prva konfiskacija pod novo vlado.

— Društvo na bolgarskíje publicisti v Sofiji je imelo v soboto svoj letni občni zbor. Društvo ima 90 članov. V odbor so bili izvoljeni: S. S. Bobčev, M. Georgijev, D. Hranov, A. Drandar, G. Pejev, dr. Petkov, D. Jovov, Koledarov, N. Jakimov in dr. Vatev. V kontrolno komisijo so bili izbrani ing. Petko Todorov, V. Tantilov in Iv. Grozev. Na predlog B. Balkanskega se je sklenilo, osnovati literarni fond in pričeti z deli za zgradbo društvenega doma.

— Slovenci v Ameriki. — V vrelu vodo je padel v Luttersvillu Felix Stanec ter se tako opeknel, da je še tisti dan umrl. — Ravnotam je zmečkal vlak J. Magajno, ki je bil doma iz Studenega pri Postojni. — Pod vlak je prišel v Newburgu T. Bokar. Vlak mu je zlomil roko, nogo in več reber, vendar še živi. — V Clevelandu je vlak usmrtil in strašno razmesaril Fr. Roželja, ki je bil doma iz Stavče vasi pri Žužemberku.

— Današnji list ima prilogo trdke Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani glede zaloge slovenskih knjig.

*** Najnovejše novice.** Umrli je u Alžiru kralj Behanzm iz Dahomeja.

— Perzijski šah umira. Zaradi prestolonasledstva nastane skoraj gotovo revolucija.

— Car Nikolaj je podaril milijon rubljev za kmetovalce, ki trpe lakoto vsled slabe letine.

— Nemiri proti Evropejcem so se pričeli na Kitajskem na meji pokrajng Kiangsi in Human. Tujci beže iz ondotnih rudnikov.

— Oproščen poneverjalec. V Dun. Nov. mestu je poneveril poštni upravitelj Spiess 2000 K, a porotniki so ga oprostili, ker je dokazal, da je imel le 70 gl. mesečnih dohodkov, s katerim je moral državati rodbo.

— Aretovana svatovska družba. V Budapešti je policija pred cerkvijo aretovala celo svatovsko družbo 17 oseb ter jih odpeljala v zapor. Nevesta je bila neka prostitutka, ki je bila izgnana iz Budapešte, a se je poročila z oglasnim tatom, da bi si pridobila na ta način domovinsko pravico.

14letni morilec. V Kottbussu na Nemškem je 14letni Pavel Lehmann umoril 14letno Mildo Ebert. Lehmann je bil obsojen na 10letni zapor.

— Okoli 100 delavcev je utočnilo v Petrogradu, ko so šli iz tovarne po leseni brvi čez Nevo ter se je brv zrušila.

— Trup zole se prepelje v Panteon; tako je sklenil francoski ministrski svet.

*** Skupna smrt.** V Szegedinu je nekdo vsled maščevanja zažgal hišo vpokojenemu hnovčeskemu častniku S. Balogh. Balogh in njegova žena sta bila oba stara in bolehn

ter sta se požara tako prestrašila, da sta oba v istem trenutku umrla za srčno kapjo.

Telefonska in urzvojavna poročila.

Dunaj 12. decembra. Snočnijski sklep gosposkozborniške komisije za volilno reformo je spravil vlado v največjo stisko. Komisija je s 14 proti 4 glasom sklenila, da začne spocialno debato o volilni reformi na podlagi pluralne glasovne pravice. S tem je zagotovljeno, da sklene komisija pluraliteto in če pritrdi še zbornica temu sklepu, je ministrstvo izgubljeno in tudi volilna reforma pokopana. Vlada upa, da plenum gosposke zbornice ne pritrdi pluraliteti, a kaže se, da sama nima dosti vere v ta up. Danes ob 3/10 se je sešel ministrski svet in se posvetoval o položaju in čuje se, da se ministrsi predsednik Beck še nocoj odpelje k cesarju v Pešto.

Dunaj 12. decembra. Gosposkozborniška komisija za volilno reformo je danes izrekla, naj se sklene zakon, po katerem ne sme imeti gosposka zbornica ne manj kot 150 in ne več kot 170 članov.

Dunaj 12. decembra. Nemški poslanik grof Wedell je v ministrstvu zunanjih del protestiral proti temu, da se Poljaki v delegaciji vtikajo v notranje pruske zadeve. Aerenthal je izjavil, da tega ne dopusti, vsled česar so Poljaki tako razkačeni proti njemu, da mu hočejo izreči nezakupnico.

Dunaj 12. decembra. Občinski svet dunajski je imel od snoči do davi ob 6. torej vso noč sejo, v kateri je po burnih prizorih rešil proračun.

Pariz 12. decembra. Vojna med Francijo in med katoliško cerkvijo se je že začela in sicer s tem, da je bil iztiran papežev diplomatični pooblaščenec. Odkar je nuncij Lorenzoli zapustil Pariz, je opravljal vse njegovo posle prvi tajnik nuncijature monsieur Montagnini. Včeraj dopoldne je prišla pa v njegovo stanovanje sodna komisija, ki je izvršila hišno preiskavo in konfiscirala cele zaboje spisov. Montagnini je bil prepeljan na policijo, kjer se mu je naznanilo, da je iztiran iz Francije. Montagnini se je obrnil na italijanskega (!) poslanika grofa Torniellija za pomoč, a ta je vsako intervencijo odklonil. Montagnini se je moral zvečer odpeljati iz Pariza v policijskem spremstvu; policija ga je izpustila na meji italijanski.

Pariz 12. decembra. Energčno postopanje vlad napram monsignoru Montagninu je v parlamentu povzročilo največje navdušenje. Vlada ima 400 glasov večine in t rej lahko nastopa brez vseh skrbi. Klerikalci so silno potrti in sami priznavajo, da je papeževa trmoglavost in nerazodnost povzročila katoliški cerkvi neizmerno škodo. Se snoči so klerikalci v parlamentu interpelirali zaradi iztiranja Montagninija. Ministrski predsednik Clémenceau je takoj odgovoril. Hšna preiskava, je dejal, je po zakonu opravljena. Nuncijatura ni več, a na Francoskem velja za vse hiše enaka postava. Montagnini je bil posredovalec med škofi in papežem. Papež je ukazal francoskim duhovnikom, da morajo teptati postave svoje domovine in Montagnini je tudi tu posredoval. To je nedopustno. Vlada bo respektirala vse, kar se tiče bogoslužja, vodila pa bo neizprosno vojno protirimski politiki in bo neizprosno branila zakone in neodvisnost Francije od papeža.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem naslednjim mnogim sedenja in napornega duševnega dela je prav neobhodno potrebno domače zdravilo pristno „Moll-ov Seidlitz-prasek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnovadno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan po 1/2 skatljice, v in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI Tuchlauben 9 v lekarnah na desni je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, znanstveno in varnostno znano in potrjeno 3 31-17

FRANC JOZEFOVA
grenka voda.

Svila za ples
od 60 kr. naprej per m. zadnje novosti.
Franko in že ocarinjeno se pošlje na dom. Bogata zaloga vzorcev s prvo pošto.
Tavarna za svilo **Henneberg, Zürich.**
27-4

strijeno in tekoče
Sarg
glicerina
napravlja kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Sarg-ova glicerina mila
so za odrasle kakor za otroke najnežnejše stvari iz naravnih čistil. Z najboljšim uspehom ga rabijo znane avtoritete, kakor prof. dr. Hebra, Schanta, Frühwald, Karel in Gustav Brens, Schandlbauer itd. 886 10

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najbolje priznana
Tanno-chinin tinktura za lase
katere okrepčje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.
Iz lekarnice z naravnimi sestavinami.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušanih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineraln. vod i. t. d.
Dež lekarna Mariana Leusteka
v Ljubljani, R. sljeva cesti št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu. 49-49

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Slovenka iz Hršnice, Gorenjsko, 4 K, kot Šopek g. Aškercu za „Ob smrti Simona Gregorčiča“ izborni karakteristiko klerikalcev.
— Gosp. Josip Ruch, klepar v Metliki, 2 K, pošilja veselo omizje pri Malešiču. — Gospa Jerica Ravnihar, gostilna „Prešernov hram“ v Ljubljani 1 K za prodanega petelina. — Skupaj 7 K. Srčna hvala! Ziveli!

Za Gregorčičev spomenik: Gospica Ivanka Jeglič v Ljubljani, Resljeva cesta 13, 15 K, nabrala v kavarni „Evropa“. — Gdč. Mara Ivanovna, pisateljica na Kopanju K-20, ker je ljubezniva g. Jelica Logarjeva dragevolje razpolagala brezplačno papir in vrvice za zavite, ki se je nesrečno odvil. — Gosp. Josip Kreutzer, asistent v St. Petru na Krasu, 20 K, nabral ob priliki godovanja gospoda načelnika Schusterschitz v kolodvorski restavraciji v St. Petru na Krasu, katere so darovali gg. Schusterschitz z gospo, Černe z gospo, Majerič z gospo, Primc z gospo, Spetič z gospo in pa gospodje samskega stanu: Rutar, Kreutzer, Matičič, Junek, Grzybovsky. — Gospica Ivanovna, pisateljica Mara Tavčar, solovoditeljica na Kopanju 9 K 60 v., nabrala v Kandiji pri Čebelarju in gospod „oštri“ je sam prispeval pri sestanku z gospodi župniki, stariimi znanci in enim novim. Rekl. smo: „Gregorčič ves naš — i mi njegovi!“ Lepa vsota! Hvala! — Kvartalci pri g. Fricu Novaku v „Iliriji“ v Ljubljani 2 K, „da b' ne b'lo prepira“. — Skupaj 46 K 80 vin. Hvala! Ziveli darovalci in nabiralci!

Za „Učiteljski konvik“: Nabrala gospica — „fino dekle“ 4 K 70 vin. v St. Jerneju na Dolenjskem. Lepa hvala! Vsoto smo izročili g. Dimniku.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 7. decembra: Ivan Knez, kajzarjev sin, 2 meseca, illovska 31, božast. — Ana Klinc, poslovojdjeva hči, 5 mes., Poljanska cesta 60, pljučnica.
Dne 8. decembra: Helena Eger, železn. poduradnika hči, 2 leti, Streljske ulice 10, pljučnica. — Gašper Habe, hlapec, 64 let, Miklošičeva cesta 6, Enteritis acuta.
Dne 9. decembra: Ana Gnezda, krojačeva hči, 17 mes., Cerkvene ulice 21, Bronchitis acuta. — Ivan Rojc, železn. uslužbenca sin, 16 mes., Zaloška cesta 7, jetika. — Marija Marovt, delavka, 18 let, Cerkvene ulice 21, jetika.
Dne 10. decembra: Fran Orešek, zaseb., 52 let, Sv. Petra cesta 44, Apoplexia cerebri. — Ivana Wagner, zasebnica, 71 let, Rožne ulice 13, Sarcornatesis.
Dne 11. decembra: Marija Kolar, pom. usmiljenka, 50 let, Radekega cesta 11, Tabes clorsalis.
V deželni bolnici:
Dne 4. decembra: Ivan Duhovnik, delavec, 43 let, jetika. — Marija Marinšek, 55 let, Hernia abdominalis.
Dne 7. decembra: Marija Šavperl, urad. sluga žena, 41 let, Anaemica acuta.
Dne 8. decembra: Leopoldina Knific, učiteljica žena, 47 let, Cirrhosis hepatis.
Dne 10. decembra: Blaž Bernik, gostac, 66 let, pljučnica.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 12. decembra 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	99 2 1/2	99 45
4 1/2% srebrna renta	100 3 1/2	100 70
4% avstr. krona renta	99 20	99 40
4% zлата	117 45	117 65
4% ogrska krona renta	95 95	96 15
4% zлата	114 55	114 75
4% posojilo dež. Kranjske	98 60	99 60
4% posojilo mesta Spljet	100 50	101 50
4% Zadar	99 30	100 30
4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99 75	100 75
4% češka dež. banka k. o.	99 40	99 65
4% Z. o.	99 30	99 70
4 1/2% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100 45	101 45
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	104 95	105 95
4 1/2% zast. pisma Innerst. hranilnice	100 —	101 —
4 1/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100 —	100 25
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	100 —	100 40
4 1/2% obl. češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	99 90
4% prior. dolenskih žel.	99 60	100 —
3% prior. juž. žel. kup. 1/4%	314 70	316 70
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100 40	101 40

Srečke.
Srečke od 1. 1860% 219 — 224 —
od 1. 1864 269 50 272 50
tiske 154 25 155 25
zem. kred. 1. emisije 278 — 288 —
2. 287 — 297 —
ogrške hip. banke 265 75 261 75
srbske a frs. 100 — 101 — 100 80
turske 162 25 163 25
Basiliška 92 50 94 50
Kreditne 454 50 464 50
inomeške 79 — 87 —
Krajkovske 90 — 96 —
Ljubljanske 60 — 65 —
Avstr. rdeč. križa 48 — 50 —
Ogr. 28 90 30 90
Rudolfove 55 — 60 —
Salcburške 71 — 77 50
Dunajske kom. 5 0 — 510 50

Delnice.
Južne železnice 181 30 182 30
Državne železnice 683 25 684 25
Avstr.-ogrške bančne deln. 17 5 — 78 5 —
Avstr. kreditne banke 691 25 692 25
Ogrske 827 25 828 25
Živnostenske 242 50 243 75
Premogokop v Mostu (Brüx) 756 50 759 50
Alpinske montan 6 24 6 25 —
Praške žel. ind. dr. 696 — 710 —
Rima-Murányi 574 0 575 50
Trboveljske prem. družbe 292 — 295 —
Avstr. orožne tovr. družbe 572 — 575 —
Češke sladkorne družbe 146 — 148 —

Valute.
C. kr. cekin 11 35 11 40
20 franki 19 12 19 15
20 marke 23 49 23 57
Sovereigns 24 04 24 10
Marke 117 62 117 82
Laški bankovci 95 60 95 80
Rublji 2 52 2 53
Dolarji 4 84 4 85

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 12. decembra 1906.
Terminski.
Pšenica za april za 50 kg K 7 42
rži 50 — 6 59
koruza 50 — 5 17
ovce 60 — 7 52
Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.
Vidna nad morjem 66% srednji snežni tank 750.0 mm

Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
11.	9. sv.	727.5	-5.8	sr. svzhod	jasno
12.	7. rj.	733.6	-8.5	sl. jzhod	jasno
	8. per.	733.6	-0.5	sl. svzh	del. oblak.

Srednja večerajšnja temperatura: 4.6. normalna: 1.1° — Padavina v mm 0.0

Draga
po kratki, mučni bolezn v nežni starosti 7 mesecev. 4438
Ljubljana, 12. decembra 1906.
(Brez posebnega oznanila)

črevljarski pomočnik
za mešano delo.
Ivan Zamljen
črevljarski mojster
Ljubljana, Kongresni trg

„Ljubljanska kreditna banka“
Podružnica v SPLJETU. v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2. Podružnica v CELOVCU.
Delniška glavica K 2,000 000.— Rezervni zaklad K 200.000.
sprejema od 1. novembra t. l. vloge na vložne knjižice in na tekoči račun po 4 1/2%, ter je obrestuje od dne vloge do dne vzdiga; obenem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih 4% na 4 1/2%, začeti s 1. novembrom t. l.
Rentni davek plača banka sama.

Primerne službe v Ljubljani

želi mlad učitelj-samec, ki je sedaj v javni službi na deželi
Ponudbe pod „202“ na upravn. „Slov. Naroda“. 4431-1
Dobro 4437-1

kislo repo
prodaja a 6 fl. za 100 kg
JUAN EV. SIRC
trgovec v Kranju.

Naprodaj ste pod ugodnimi pogoji dve enonadstropni
HIŠI
Več se izve pri lastniku na Trnovskem pristanu št. 14. 1633 33

Sodov
več vrst prod. I. Buggenig, sodarski mojster v Ljubljani, Cesta na Rudolfovo železnico 5. 44 16-2

Najvišja odlika na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906 (avstr. juror.)
A. Manzoni
v Novem gradu v Istri

izjavlja, da so žužival njegovi otroci z dobrim uspehom
železnato vino
lekarnarja
PICCOLIJA v Ljubljani
na Dunajski cesti.
Politrška steklenica 2 K, 4 politrške steklenice v Ljubljani K 7.20, za zunaj z avtojem vred K 7.80.
II Znanja naročila točno. 4-87 1

Absolvent

spodnje realke išče študij primerno službe. Vstopi v pisarno ali pa kot volonter v kak denarni zavod ali zavarovalnico. 4430 1
Ponudbe se prosijo pod „Pisarniška moč“ na upravn. „Slov. Naroda“.

Trgovski potnik
za slov. Štajersko, Koroško in Kranjsko, ki bi proti proviziji prevzel prodajo izdelkov domače hšne obrti in sicer: slamnike, čevlje in krtače, naj se obrne na tukajšno tvrdko **Hitzl & Kozina.** 4434 1

Poskusite in priporočite izdelke
Vydropre tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Mesnica
v dobrem prometnem kraju blizu tovarn na Gorenjskem se odda na račun. Najraje oženjenemu brez otrok. Natančnosti in kje, pové iz prijaznosti upravn. „Slov. Naroda“. 4396-8

SUKNA
in modno blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno v Humpolcu na češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franko.

Gostilna

v Ljubljani se odda (tako na račun.
Vpraša naj se v trafiki na državem kolodvoru. 4418-2

Parna žaga DEGHENGHI
v Ljubljani išče
več zastopnikov
ki bi prevzeli nakup blodov proti proviziji.
Gostilničarji v bližini železniških postaj imajo prednost. 426 1-9

30 sežnjev
hrastovih dolgih drv
priporočljivo za peke, gostilničarje in trgovce z drvini ima po ceni naprodaj
žaga na Bokalcih pri Viču.
Vpraša naj se tam. 4392-3

V villi v Spodnji Siški št. 219
se odda
več lepih stanovanj
z dvema in tremi sobami poleg kuhinje, kleti, drvarnice, vira, podstrešne shrambe perilnice in kopalnice za februarjski termin. — Eno stanovanje z dvema sobama in kuhinjo se odda takoj.
Vpraša naj se ravnotam v prodajalnici Manje Večaj. 4179-7

Hiša v Ljubljani
z opravljenimi gostilniškimi prostori, velikim gostilniškim in zaležadnim vrtem, na jako živahni, prometni cesti, pripravna za vsako kupčijo, zlasti za trgovino z mešanim blagom, za mesarja in prekajevalca, se zaradi lastnikove bolehnosti proda po ugodnih plačilnih pogojih.
Pismena vprašanja na gda. J. Poženu, trgovec v Trnovem v Ljubljani. 4394-2

Kuharico
srednje starosti, dobro v kuhanju izvežbano ter z dobrimi izpričevali
sprejme takoj v službo
T. Tollazzi
v Logatcu. 4436-1

Čudite se!
600 nakitnih predmetov
samo fl. 1.95.
Prekrasna pozlačena 98-urna precizna ura na sidro z verižico, natančno ideoča, za kar se 3 leta garantira, moderna svilnata kravata za gospode, 3 najfinjši žepni robci, prstan za gospode z imit. žlahtnim kamnom, ustnik za smodke z jantarijem, eleg. broža za dame (novost), krasno žepno toaletno zrcalo, usnjata denarica, žepni nož s pripravo, 1 col. čudovito lepih orijentalnih ovratnih biservov par masetnih gumbov, 3 naprtni gumbi, 3% dubleziata s patent. zaklepom, prva nikl. toalet. par butonov s simili briljantom s ristinim srebrnim kavjem, garant zelo shčno, mičen album s 36 slikami, najlepši mi na svetu, 3 predmeti za šalo v veselje mladim in stariim, 20 dopisovalnih predmetov, in še 620 drugih razbžnih v hiši nepogreljivih predmetov, skupaj z urovi d. ki je sama vredna tega denarja, stane samo fl. 1.95. Razpošilja proti povzetju ali če se denar naprej pošlje razpošiljal nica 4432
S. Urbach, Krakov št. 363/A.
NB. Če bi ne ugajalo, vrnem denar, torej riziko izključen.

Dobra knjiga je najprimernejše in najcenejše božično darilo!
Knjigarna L. Schwentner
v Ljubljani
priporoča nastopne, elegantno opremljene knjige:

Aleksandrovič (Murn): Pesmi in romance. (Sliko pesnikovo.) 8°. Str. XLII + 136. Eleg. v platno vez. K 5.—, po pošti K 5 30.
Aškerc A.: Zlatorog. Planinska pravljica iz Trente. 8°. Str. 78. Eleg. v platno vez. K 3.—, po pošti K 3 20.
Aškerc A.: Mučeniki. Slike iz naše protireformacije. 8°. Str. VIII + 168. Elegantno v platno vezano K 4 50, po pošti K 4 80.
Aškerc A.: Junaki. Epske pesnitve. 8°. Str. 170. Izvirno v platno vezano K 4 50, po pošti K 4 80.
Cankar Iv.: Erotika. Druga izdaja. 8°. Str. 104. Elegantno v platno vezano K 3 20, po pošti K 3 40.
Poljanec Ljudmila: Poezije. Pantheon izdaja. Str. 120. Eleg. vezano K 3.—, po pošti K 3 10
Prešernove poezije. Uredil A. Aškerc. Mala 8°. Str. LIV + 232. Elzevir izdaja s Prešernovo podobo. Elegantno v usnje vezano K 3.—, po pošti K 3 20.
Zupančič Oton: Čaša opojnosti Vel. 8°. Str. 110. Eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3 20.
Zupančič Oton: Čez plen. Mala 8°. Str. 114. Patheon izdaja. Elegantno v usnje vezano K 3.—, po pošti K 3 10.
Gregorčič S.: Poezije. I. zvezek, elegantno vezan K 3.—, II. zvezek, elegantno vezan K 3 20, III. zvezek elegantno vezan K 4.—, po pošti po 20 vin. več.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel:

7-10 zjutraj Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.
7-17 zjutraj Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
11-30 popoldne Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.
1-05 popoldne Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
4-00 popoldne Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
7-08 zvečer Osební vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
7-35 zvečer Osební vlak v smeri: Trbiž.
10-23 ponoči Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel:

7-09 zjutraj Osební vlak iz Trbiža.
8-44 zjutraj Osební vlak iz Novega mesta, Kočevja.

11-15 popoldne Osební vlak iz Gorice c. kr. drž. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Praga, Dunaja zahodni kolodvor.
2-32 popoldne Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
4-30 popoldne Osební vlak iz Selčala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. drž. žel., Trsta c. kr. drž. žel.
8-35 zvečer Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
8-45 zvečer Osební vlak iz Praga, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.
11-34 ponoči Osební vlak iz Pontablja, Trbiža, Trsta c. kr. d. žel., Gorice c. kr. d. žel.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer Mešani vlak v Kamnik.
10-45 ponoči Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

8-49 zjutraj Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 popoldne Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.) (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Knjižna novost:

Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej lično opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je poznalo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično sozračnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka lirika, polna globokega čustva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom brez dvoma prikupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno slov. naobraženemu žensstvu. 64 113

Cena broš. K 2.—, po pošti K 2-10, eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3-10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o vseh
• nepremočljive masti za usnje •

Heveax

4412-2 Prospekte pošilja
Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrvaškem

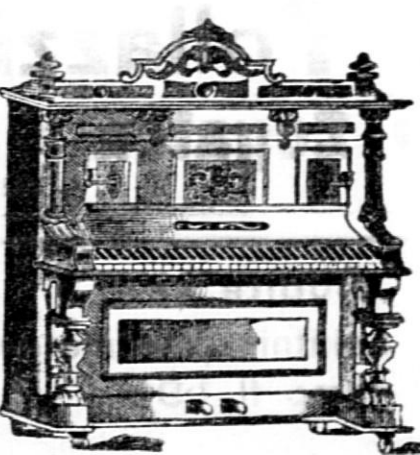
Laborat. Kubanyi v Sisku.

Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazilo za usnje, kar jih poznam.
Kamillo Morgan
lovski pisatelj (časni preds. „Kluba lovcev“ na Dunaju).

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

Rimska cesta št. 2.

Hilberjeve ulice št. 5.

WARBIN EK-ovi

piani so neprekosljivi
Prepričajte se osebno.

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, elektriški. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi naposodo. Poprave, uglaševanja se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene, 5letna garancija. 2159 53

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

priporočata

4147-7

= svojo največjo zalogo =
oblek za gospode, dečke in
otroke ter novosti kon-
fekcije za dame.

HISA

z dobro idočo

gostilno

v sredini mesta Ljubljane se iz proste roke takoj proda. Več se poizve v trafikli na Valvazorjevem trgu št. 4. 4400 2

Graščinsko posestvo na Spodnjem Štajerskem

120 orolov obsežno, nov grad, velik hlev za 40 govedi in 30 prašičev, kozle, 40 metrov dolg, na katerem leži 800 metrskih centov sena. Živali je 4 pare volov in 2 kravi. Cena 44 000 kron.

Na vprašanja pod „H. K.“ poštni predal 63, Celje, se takoj natančno odgovori. 4433-1

Krasne originalne platnice

iz fin. in močnega angl. platna za vse letnike listov:

Cena s pošto:
„Ljubljanski Zvon“ (različne barve) 1-50
„Slovan“ (v oliv. moder. platnu) 2-60
„Dom in Svet“ (različ. barve) 1-60
„Zvonček“ (različne barve) 90
dobe se pri 4431-1

IVANU BONAČU v Ljubljani

Znesek naj se blagovoli po nakaznici z naroč lom doposlati.

Pred nakupom

oglejte si velikansko 49

sukneno zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske 49 ulice št. 5.

Ostanki pod ceno!

Kašelji!

Kdor tega ne uvaža, se pregreši na svojem lastnem telesu!

Kaiserjeve prsne karamele

s tremi jelkami. Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zasliženju in kataru v požiralniku 5120 notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže, kar obetajo. Zavoj 20 in 40 vin.

Zalogo imajo: V Orlovi lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos. Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Marji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani, pri Ubaldu pl. Trnkoczuju in pri G. Piccoliju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Ancik. — V Idriji v lekarni Daniel Pirc. — V Metliki v lekarni Ivan Gjuričič, v R. dovljici lekarnar A. Roblek, v Novem mestu lekarnar Jos. Matkovič. 4401-6

CZUBA-DUROZIER & Cie

francoska tvornica konjaka Promontor. Dohaja se posred.

Ustanovljena 1894.

Privatni plesni pouk v dvorani hotela „pri Maliču“.

S tem se usojam naznanjati svojim cenjenim podpornikom, da pričnem z decembrom strokovni tečaj za dame in gospode iz boljših krogov ob ponedeljkih in petkih vselej ob osmih. Poučevali se bodo novi in moderni plesi po lahki in hitro priučljivi metodi. Nova, lastna, specialna metoda za boston (ameriški valček). — Posebne ure se dajo vsak čas dneva za vse stare in moderne plesne po brzo priučljivi metodi za privatne in družbe v dvorani in pa v privatnih hišah. Prijave in vpisovanja vsak dan od treh do petih popoldne v hotelu pri Slonu, soba št. 72.

Z odličnim spoštovanjem

Giulio Morterra, plesni učitelj.

E 398/6/20.

Oklic.

Dne 4. januarja 1907 dopoldne ob 10. uri se bode pri miže navedenem sodišču vršila

dražba zemljišča

pod vl. št. 271 k. o. Šmarca (elektrarna in tovarna na „Duplici“ z izdatno vodno silo).

Vse skupaj s pritlikino je cenjeno 56 816 K 47 h, najmanjši ponudek znaša 2844 K, ponudbe pod tem zneskom se ne sprejemajo.

Več se izve med uradnimi urami pri podpisaneu sodišču.

C. kr. okrajna sodnija v Kamniku odd. II, dne 28. novembra 1906.

Prva zaloga železnine

stavnih potrebščin, cementa, bičja za strope, strešne lepenke, travert, železniških šin itd., mlatilnic, gepelnov, slamoreznic, čistilnic, preš za grozdje in sadje, pump in cevi za vodo in gnojnico ter najraznovrstnejše oprave za mlekarne je pri

FR. STUPICA v Ljubljani

na Marije Terezije cesti št. 1 (zraven „Figova“) in na Valvazorjevem trgu št. 6 (nasproti križevaške cerkve). 2952-18

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Kletarsko društvo v Ormožu

vpisana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnega ljutomercana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih gor.

!Cene nizke!

Pošilja se od 56 litrov naprej.

4267-3

Vzorci zastoj in fran. o.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Najceneja, največja eksportna trdnja!

H. SUTTNER urar, Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža, praj v Kranju

priporoča svojo veliko, izbornu zalogo finih 3121-16

švicarskih ur

briljantov, zlatnine in srebrnine v veliki izbiri po najnižjih cenah.

V dokaz,

da je moje blago res fino, dobro in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pism je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča.

Prosim, zahtevajte veliki novi cenik, ki se pošlje zastoj in poštne stroške.

